Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Safonau Gofynnol Cenedlaethol ar gyfer Gofal Plant a Reoleiddir i blant hyd at 12 oed

© Chwarae Cymru

© Chwarae Cymru

Diweddarwyd Ebrill 2016

Safonau Gofynnol Cenedlaethol ar gyfer Gofal Plant a Reoleiddir i blant hyd at 12 oed

Cynulleidfa

Pawb sydd â diddordeb mewn gwarchod plant a gofal dydd, yn enwedig sefydliadau yn y sector gwarchod plant a gofal dydd, awdurdodau lleol, gwarchodwyr plant a darparwyr gofal dydd, a rhieni.

Trosolwg

Mae'r ddogfen hon yn cymryd lle'r Safonau Gofynnol Cenedlaethol ar gyfer Gofal Plant a Reoleiddir a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2012. Defnyddir y safonau hyn i benderfynu a yw sefydliadau gwarchod plant a gofal dydd yn darparu gofal digonol ar gyfer plant hyd at 12 oed. Mae'n rhaid eu darllen yng nghyd-destun Rhan 2 (Gwarchod Plant a Gofal Dydd i Blant) o Fesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010, fel y'i diwygiwyd gan Orchymyn Rheoleiddio Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2016; a'r rheoliadau cysylltiedig. Y corff rheoleiddio sy'n gyfrifol am sicrhau bod y safonau hyn yn cael eu bodloni yw Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC).

Camau i'w cymryd

Mae'n rhaid i ddarparwyr gwarchod plant a gofal dydd cofrestredig fodloni'r safonau hyn.

Rhagor o wybodaeth

Dylid anfon unrhyw gwestiynau i'r cyfeiriad canlynol:
Yr Is-adran Datblygu Gofal Plant
Grŵp Addysg a Gwasanaethau Cyhoeddus
Llywodraeth Cymru
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ
Ffôn: 0300 060 4400
e-bost: gofalplantachwarae@cymru.gsi.gov.uk

Copïau ychwanegol

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael ar wefan Llywodraeth Cymru yn www.llyw.cymru

Dogfennau cysylltiedig

Mesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010
Gorchymyn Rheoleiddio Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2016
Gorchymyn Eithriadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) (Diwygio) 2016
Rheoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) (Diwygio) 2016
Rheoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2010
Rheoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Arolygu a Gwybodaeth ar gyfer Awdurdodau Lleol (Cymru) 2010

(mae pob un ar gael yn www.aggcc.org.uk)

OGL © Hawlfraint y Goron 2016 WG28234 ISBN digidol 978 1 4734 6117 8

Cynnwys

Cyflwyniad **1**

Sut i ddefnyddio'r Safonau Gofynnol Cenedlaethol **1**

Beth rydym yn ei olygu wrth 'ofal plant a reoleiddir'? **2**

1. Gwarchod plant 3
2. Gofal dydd a darpariaeth chwarae mynediad agored 4

Eithriadau: Pryd nad oes angen cofrestru? **5**

Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn **8**

Y Cyfnod Sylfaen **10**

Cydraddoldeb ac amrywiaeth **10**

Polisïau perthnasol eraill Llywodraeth Cymru **11**

Ffynonellau eraill o wybodaeth **11**

Y Safonau Gofynnol Cenedlaethol ar gyfer Gofal Plant a Reoleiddir **12**

Gwybodaeth am y gwasanaeth **12**

Safon 1: Gwybodaeth 12
Safon 2: Y Contract 14

Cynllunio ar gyfer anghenion a dewisiadau unigol **15**

Safon 3: Asesu 16
Safon 4: Diwallu anghenion unigol 17
Safon 5: Cofnodion 18

Grymuso defnyddwyr gwasanaethau, hybu dulliau arbennig of fyw **21**

Safon 6: Gweithio mewn partneriaeth â rhieni 21
Safon 7: Cyfleoedd i chwarae a dysgu 23

Ansawdd gofal **25**

Safon 8: Maeth a lles 25
Safon 9: Ymddygiad 26
Safon 10: Gofal iechyd 27
Safon 11: Meddyginiaeth 29
Safon 12: Bwyd a diod 30

Staffio **32**

Safon 13(GP): Person addas 32
Safon 13 (GD): Person addas 34

Cynnal a rheoli'r gwasanaeth **39**

Safon 14: Trefniadaeth 37
Safon 15: Cymarebau staffio 38
Safon 16: Cyfle cyfartal 42
Safon 17: Gweithdrefnau ariannol 42
Safon 18: Sicrhau ansawdd 43

Cwynion, amddiffyn plant a hysbysu am ddigwyddiadau pwysig **44**

Safon 19: Cwynion 44
Safon 20: Amddiffyn plant 45
Safon 21: Hysbysu am ddigwyddiadau pwysig 46

Yr amgylchedd ffisegol **48**

Safon 22: Yr amgylchedd 48
Safon 23: Cyfarpar 51
Safon 24: Diogelwch 52

Atodiad A: Gofal Dros Nos **56**

Cyflwyniad

Mae'r ddogfen hon yn datgan y Safonau Gofynnol Cenedlaethol sy'n berthnasol i warchodwyr plant a darparwyr gofal dydd i blant hyd at 12 oed. Mae'n ofynnol i'r gwarchodwyr plant a'r darparwyr gofal dydd hyn gofrestru yn unol â darpariaethau Rhan 2 o Fesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010 a'i reoliadau cysylltiedig. Mae'r Safonau hyn yn cymryd lle'r Safonau Gofynnol Cenedlaethol ar gyfer Gofal Plant a Reoleiddir, a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2012.

Lluniwyd y safonau hyn yn unol ag adran 30(3) y Mesur a'u nod yw helpu darparwyr a lleoliadau i gyflawni'r rheoliadau sy'n berthnasol i'r gwasanaeth y maent yn ei ddarparu. Rhaid i bersonau cofrestredig roi sylw i'r safonau sy'n ymwneud â'r math o ofal a ddarperir.

Mae'r fframwaith deddfwriaethol ar gyfer gofal plant a reoleiddir yng Nghymru yn amlinellu swyddogaethau Gweinidogion Cymru fel yr awdurdod cofrestru. Cyflawnir y swyddogaethau hyn ar ran Gweinidogion Cymru gan Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC). Mae AGGCC yn hybu gwelliant ym meysydd gofal cymdeithasol, y blynyddoedd cynnar a gwasanaethau cymdeithasol drwy:

- Reoleiddio;
- Arolygu ac adolygu; a
- Rhoi cyngor proffesiynol.

Sut i ddefnyddio'r Safonau Gofynnol Cenedlaethol

Mae'r Safonau Gofynnol Cenedlaethol hyn yn berthnasol i *bob* person cofrestredig ac eithrio'r sawl a nodir yn benodol fel rhai wedi'u heithrio yn y blychau wrth safon neu grŵp o safonau penodol. Mae nifer fach o safonau yn berthnasol i fathau penodol o ddarpariaeth gofal dydd yn unig. Mae hyn hefyd wedi'i nodi'n glir.

Rhoddir y Safonau ar waith mewn gwahanol ffyrdd yn ôl natur y gwasanaeth neu'r lleoliad, ond rhaid i bob person cofrestredig roi sylw i'r Safonau a bodloni'r gofynion rheoliadol a'r amodau cofrestru fel y mae eu Datganiad o Ddiben yn ei nodi.

Drwy'r ddogfen hon, mae cyfeiriadau at 'Reoliadau' yn gyfeiriad at Reoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2010, fel y'u diwygiwyd gan Reoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) (Diwygio) 2016.

Cofiwch:

- Ym mhob achos, y **person cofrestredig** (sef y gwarchodwr plant cofrestredig neu ddarparwr cofrestredig y gofal dydd) sy'n gyfrifol yn y pen draw am sicrhau y cydymffurfir â'r rheoliadau, gan roi sylw i'r Safonau perthnasol. Mae hyn yn wir bob amser, er yn ymarferol efallai y caiff y cyfrifoldeb ei ddirprwyo o ddydd i ddydd i reolwr, y person cyfrifol neu aelod dynodedig o staff.

- Lle darperir gofal dydd gan sefydliad (corff corfforaethol neu gymdeithas anghorfforedig), rhaid i **unigolyn cyfrifol** sy'n gyfrifol am oruchwylio'r gofal dydd a ddarperir o ddydd i ddydd gael ei benodi gan y sefydliad hwnnw.

Os yw'r sefydliad yn gorff corfforaethol, rhaid i'r person a benodir i fod yn gyfrifol fod yn gyfarwyddwr, yn rheolwr, yn ysgrifennydd neu'n swyddog arall o fewn y sefydliad. Os yw'r sefydliad yn gymdeithas anghorfforedig, rhaid i'r unigolyn cyfrifol fod yn swyddog neu'n aelod o'i gorff llywodraethu.

Mae'n rhaid i'r unigolyn cyfrifol fodloni'r gofynion rheoliadol o ran eu haddasrwydd ar gyfer y swyddi (fel y'u nodir yn rheoliad 6(3)(b)(iii) neu (iv) o Reoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) (Diwygio) 2016).

Yn gyffredinol, disgwylir i'r unigolyn sy'n gyfrifol ddangos bod y ddarpariaeth gofal dydd yn cydymffurfio â gofynion amrywiol y rheoliadau hyn, gan roi ystyriaeth i'r datganiadau perthnasol yn y Safonau.

- Rhaid penodi **person i fod yn gyfrifol** os mai sefydliad yw'r person cofrestredig, ac nad yr unigolyn cyfrifol sydd â gofal llawn bob dydd am y ddarpariaeth gofal plant, neu os yw'r person cofrestredig yn unigolyn nad yw â gofal llawn bob dydd. Rhoddir gwybodaeth lawnach ynghylch y cyfrifoldeb hwn yn Rhan 3, Rheoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) (Diwygio) 2016.
- Mae unrhyw gyfeiriad at bersonau cofrestredig yn cynnwys **gwarchodwyr plant**.
- Mae unrhyw gyfeiriad at riant/rhieni yn cynnwys gofalw(y)r a'r sawl nad ydynt yn rhieni ond sydd â chyfrifoldeb rhieni.
- Mae cyfeiriadau at staff yn cynnwys cynorthwywyr gwarchodwyr plant a staff neu wirfoddolwyr di-dâl.

Safonau *Gofynnol* Cenedlaethol ar gyfer cofrestru yw'r rhain ac, er mwyn darparu gofal plant o ansawdd, y disgwyliad cyffredinol yw i bersonau cofrestredig weithio tuag at *ragori* ar y safonau sylfaenol hyn.

Beth rydym yn ei olygu wrth 'ofal plant a reoleiddir'?

Mae 'gofal plant a reoleiddir' yn cynnwys amrywiaeth eang o wahanol fathau o ddarpariaeth sy'n destun set o safonau gofynnol cenedlaethol.

Bwriad y safonau hyn yw caniatáu dull hyblyg er mwyn i ddarparwyr allu datblygu darpariaeth o safon, a honno wedi'i theilwra i anghenion plant, rhieni a chymunedau lleol. Y bwriad yw bod y safonau'n adlewyrchu anghenion plant o'u geni hyd at 12 oed, a'u bod yn cael eu gweithredu mewn ffordd gymesur.

Yng Nghymru, caiff gwarchod plant, darpariaeth gofal dydd a chwarae i blant hyd at 12 oed oed ei reoleiddio gan Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol

Cymru (AGGCC). Ariennir rhai lleoliadau gofal cofrestredig gan Awdurdodau Lleol i ddarparu Addysg Blynyddoedd Cynnar i blant 3-4 mlwydd oed (Y Cyfnod Sylfaen). Arolygir y rhain gan Estyn i sicrhau eu bod yn bodloni safonau addysgol.

Gellir rhannu gofal plant a reoleiddir yn ddau gategori. Mae'r diffiniadau o'r mathau o ofal y gellir ei ddarparu wedi'u diweddaru i adlewyrchu'r ffaith fod y cyfyngiad oedran wedi'i gynyddu o ran gorfod cofrestru gofal plant ac i adlewyrchu'r ystod eang o ofal plant sydd bellach ar gael:

1. Gwarchod plant

Gofal plant a ddarperir gan un person neu fwy, o enedigaeth hyd at 12 oed, mewn eiddo domestig nad cartref y plentyn ei hun ydyw am fwy na 2 awr y diwrnod, a hynny am dâl.

Caiff gwarchodwyr plant gynnig: Gofal dydd llawn a gofal rhan amser gan gynnwys darpariaeth cyn ac ar ôl ysgol gan gynnwys oriau annodweddiadol e.e. nosweithiau, penwythnosau a dros nos, darpariaeth yn ystod gwyliau ysgol, gofal cofleidiol[1], lleoedd addysg a ariennir[2], a lleoedd gofal plant am ddim[3].

Mae angen cofrestru person sy'n gweithredu fel gwarchodwr plant gydag AGGCC os nad yw wedi'i eithrio'n benodol fel arall o dan ddarpariaethau'r rheoliadau (Rhan 2 o Orchymyn Eithriadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) (Diwygio) 2016).

Ni ddylai ymgeisydd fod wedi'i ddatgymhwyso rhag cofrestru fel gwarchodwr plant a rhaid iddo fodloni a bod yn debygol o barhau i fodloni'r gofynion a ragnodir yn Rhan 1 o Atodlen 1 a Rhannau 3, 4 a 5 o Reoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) (Diwygio) 2016, OS 2016/8741. Ni ddylai unrhyw un sy'n gweithio neu'n byw yn y fangre sy'n dod i gysylltiad rheolaidd â'r plant fod wedi'i ddatgymhwyso ychwaith.

Ar hyn o bryd nid yw'n ofynnol cofrestru gofal ar gyfer plant sy'n 12 oed neu'n hŷn. Fodd bynnag, gall gwarchodwr plant sydd wedi'i gofrestru ac sy'n rhoi gofal i blant o dan 12 oed ofalu am blant 12 oed a hŷn.

Rhaid i warchodwyr plant sy'n darparu addysg y blynyddoedd cynnar drwy gwricwlwm y Cyfnod Sylfaen gydymffurfio â Fframwaith y Blynyddoedd Cynnar (a ddiwygiwyd yn 2015) a wnaed o dan Ddeddf Addysg 2002.

---

[1] Darpariaeth gofal plant sy'n cefnogi rhieni pan fod plant yn derbyn y lleoedd addysg a gyllidir, ar gyfer ehangu hynny i ddiwrnod ysgol llawn
[2] Lleoedd cyfnod sylfaen ar gyfer plant 3 a 4 oed, am ran o'r diwrnod ysgol
[3] Gofal plant sydd ar gael drwy raglenni a ariennir, megis Dechrau'n Deg, a/neu raglenni neu fentrau eraill Llywodraeth Cymru.

2. Gofal dydd a darpariaeth chwarae mynediad agored

Mae person yn darparu gofal dydd i blant os yw'r plant, ar unrhyw adeg, yn derbyn gofal mewn mangre annomestig.

Rhaid i unrhyw un sy'n cynnig darparu gofal dydd i blant fod wedi'i gofrestru gydag AGGCC heblaw ei fod wedi'i eithrio'n benodol o dan ddarpariaethau Rhan 3 o Orchymyn Eithriadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2010 (fel y'i diwygiwyd).

Mae gofal dydd mewn mangre benodol yn cynnwys amrywiaeth o ddarpariaethau gwahanol ac mae AGGCC yn cofrestru darparwyr gofal dydd o dan y categorïau canlynol:

- Gofal Dydd Llawn – Gofal dydd llawn ar gyfer plant 0 hyd at 12 oed am gyfnod parhaus o 4 awr neu fwy mewn unrhyw ddiwrnod, mewn mangre annomestig.

  Gall gynnwys meithrinfeydd dydd, canolfannau i blant, a chanolfannau i deuluoedd sy'n cynnig gofal llawn amser neu ran amser, gan gynnwys darpariaeth cyn ac ar ôl ysgol, gofal cofleidiol, darpariaeth yn ystod gwyliau ysgol, lleoedd addysg a ariennir a lleoedd gofal plant am ddim.

  Gall hefyd gynnwys lleoliadau sy'n cynnig amrywiaeth o wasanaethau gofal sesiynol yn ystod y dydd ("Darpariaeth Gymysg Gofal Sesiynol Dydd Llawn"). Gall hyn gynnwys grwpiau chwarae Cymraeg a Saesneg, cylchoedd meithrin, gofal cyfleidiol, lleoedd addysg a ariennir a lleoedd gofal plant am ddim.

- Gofal Dydd Sesiynol – Gofal i blant o ddwy oed ymlaen mewn mangreoedd annomestig am gyfnof parhaus sy'n llai na 4 awr mewn un dydd. Defnyddir y gwasanaeth gan blant 3 i 5 oed yn bennaf, yn hytrach na babanod neu blant bach iawn, er bod rhai'n croesawu plant 2 oed. Lle cynigir dwy sesiwn mewn un dydd, ni ddylai plant fynd i fwy na 5 sesiwn yr wythnos. Rhaid bod egwyl rhwng y sesiynau, hynny yw, cyfnod pan nad oes unrhyw blant yng ngofal y darparwr.

  Gall gynnwys: Grwpiau chwarae, Cylchoedd Meithrin, gofal cofleidiol, lleoedd addysg a ariennir, a lleoedd gofal plant am ddim.

- Gofal Plant y Tu Allan i oriau Ysgol – Mae cyfanswm y gofal ar gyfer plant hyd at 12 oed yn fwy na dwy awr mewn unrhyw ddiwrnod ac am fwy na pum niwrnod y flwyddyn. Mae'n cyfeirio at ofal plant y tu allan i ddiwrnod ysgol llawn amser y plentyn, gan gynnwys cyn ysgol, ar ôl ysgol, ac yn ystod gwyliau ysgol. **Nid yw'n** cynnwys gofal cofleidiol na chynllun brecwast am ddim mewn ysgolion cynradd Llywodraeth Cymru.

- Crèche – Gofal dydd achlysurol ar gyfer plant 0 hyd at 12 oed mewn mangreoedd annomestig. Mae angen eu cofrestru os ydynt yn cael eu cynnal am fwy na dwy awr y dydd a mwy na pum niwrnod y flwyddyn, hyd yn oed pan fo plan unigol yn myn ychu am gyfnodau byrrach. Mae rhai mewn mangreoedd parhaol ac yn gofalu am blant tra bo'u rhieni'n gwneud gweithgareddau penodol (ee. siopa neu chwareon). Mae eraill yn rhai dros

dro sy’n gofalu am blant tra bo’u rhieni’n gwneud gweithgareddau amser penodol (ee. cynhadledd neu arddangosfa).

- Darpariaeth chwarae mynediad agored – Darpariaeth chwarae mynediad agored gyda staff yn bresennol yn gweithredu am fwy na 2 awr y dydd ar gyfer plant hyd at 12 oed - gall fod yn ddarpariaeth barhaol neu dros dro, mewn amrywiaeth o leoliadau, gyda mangre neu beidio, a gall gynnwys cynlluniau chwarae yn ystod gwyliau ysgol. Mae’r ddarpariaeth hon fel arfer yn darparu ar gyfer ystod eang o blant, 5 oed a throsodd fel arfer. Y pwrpas yw darparu cyfleoedd chwarae gyda staff ar gyfer plant, **fel arfer pan nad yw eu rhieni yno**. Ni chyfyngir ar symudiadau’r plant, heblaw pan fydd materion diogelwch yn gofyn hynny, ac ni chaiff y plant eu hatal rhag mynd a dod fel y mynnant.

  Ni fydd rhai o’r safonau gofynnol cenedlaethol yn berthnasol i ddarpariaeth Chwarae Mynediad Agored oherwydd natur y ddarpariaeth; lle nodir hyn, dylid dal i’w hystyried yn arferion da i'w hefelychu.

Rhaid i unigolion a sefydliadau sy'n gwneud cais am gofrestrestriad fodloni'r prawf statudol o dan adran 26 o Orchymyn Mesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010 (Diwygio) 2016, sef nad ydynt wedi eu datgymhwyso rhag cofrestru a'u bod yn bodloni ac yn debygol o barhau i fodloni gofynion Rhan 2 o Atodlen 1 i Reoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2016 (fel y’i diwygiwyd), a Rhannau 3, 4 a 5 ohonynt.

Ar hyn o bryd nid yw’n ofynnol cofrestru gofal i blant 12 oed neu hŷn, ond gall lleoliad sydd wedi'i gofrestru i ddarparu gofal i blant o dan 12 oed ofalu am blant 12 oed a hŷn.

Rhaid i leoliadau gofal dydd sy'n darparu addysg y blynyddoedd cynnar drwy gwricwlwm y Cyfnod Sylfaen gydymffurfio â Fframwaith y Cyfnod Sylfaen (a ddiwygiwyd yn 2015), a wnaed o dan Ddeddf Addysg 2002.

Eithriadau: Pryd nad oes angen cofrestru?

Mae nifer o amgylchiadau lle na fyddai angen i berson sy'n darparu gofal ar gyfer y grŵp oed hwn gofrestru:

Eithriadau o ran gwarchod plant:

- Os yw'r darparwr gofal yn rhiant, yn rhiant maeth neu'n berthynas i'r plentyn.
- Os nad yw cyfnod y gofal yn ystod unrhyw ddiwrnod yn dod i gyfanswm o fwy na dwy awr.
- Os darperir gofal gan berson a gyflogir yn uniongyrchol gan rieni hyd at ddau deulu (megis nani neu au pair) ac y gofelir am y plant yng nghartref unrhyw un o'r teuluoedd.

- Os yw’r gofal yn cael ei ddarparu ddim ond rhwng 6pm ar unrhyw un diwrnod a 2am y diwrnod canlynol.
- Os yw ffrindiau yn gofalu am blant ei gilydd ac nad ydynt yn talu ei gilydd (drwy arian neu werth arian) am y gwasanaeth.

Eithriadau gofal dydd:

- Os yw'r gofal a ddarperir am lai na chwe diwrnod mewn unrhyw flwyddyn galendr ac os yw'r person wedi rhoi gwybod i AGGCC yn ysgrifenedig cyn yr achlysur cyntaf i'r fangre berthnasol gael ei defnyddio y flwyddyn honno.
- Os nad yw cyfnod y gofal yn ystod unrhyw ddiwrnod yn dod i gyfanswm o fwy na dwy awr.
- Os yw'r gofalwr wedi'i gofrestru o dan Ran 2 o Ddeddf Safonau Gofal 2000 i ddarparu gofal i blant sy'n derbyn gofal mewn cartref plant.
- Os darperir y gofal i blentyn sy'n cael llety mewn cartref gofal, mewn ysbyty fel claf neu mewn canolfan deuluol breswyl neu os darperir y gofal fel rhan o weithgarwch unrhyw un o'r sefydliadau hyn (p'un a yw'r gofal hwnnw yn cael ei ddarparu gan ddarparwr y sefydliad yn uniongyrchol neu gan berson a gyflogir ar ran y darparwr).
- Os yw'r gofal ond yn digwydd rhwng 6pm a 2am, a hynny mewn gwesty, tŷ llety, neu sefydliad tebyg arall i blentyn sy'n aros yno ac os yw'r person sy'n darparu'r gofal yn gwneud hynny i ddim mwy na dau gleient ar yr un pryd.
- Os darperir y gofal mewn ysgol ac os yw'n gysylltiedig â'r gwaith o ddarparu addysg (lle mae 'ysgol' yn golygu ysgol a gynhelir yn ystyr adran 39 o Ddeddf Addysg 2002, ysgol annibynnol; neu ysgol a gymeradwywyd gan Weinidogion Cymru o dan adran 342 o Ddeddf Addysg 1996 (cymeradwyo ysgolion arbennig nas cynhelir)).
- Os yw’r gwasanaeth a ddarperir yn wasanaeth ieuenctid ar gyfer pobl ifanc sydd wedi cyrraedd 11 oed, a bod unrhyw ofal a ddarperir yn gysylltiedig â darparu’r gwasanaeth ieuenctid hwnnw.
- Os yw'r gofalwr yn rhoi hyfforddiant yn unrhyw un o'r gweithgareddau canlynol:
  - Chwaraeon.
  - Y celfyddydau perfformio.
  - Celf a chrefft.
  - Cymorth ar gyfer astudiaethau ysgol neu waith cartref.
  - Astudiaethau crefyddol neu ddiwylliannol.

Nid yw'r eithriad hwn yn berthnasol lle bo'r plant yn iau na phump oed ac yn mynychu am fwy na phedair awr y dydd, neu lle bo'r person yn cynnig hyfforddiant mewn mwy na dau o'r gweithgareddau uchod.

Mae'n bwysig cysylltu ag AGGCC[4] i gael rhagor o gyngor er mwyn canfod a ddylid cofrestru darpariaeth gofal plant.

[4] I weld y manylion llawn, ewch i: www.agcc.org

Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn

Ym mis Ionawr 2004, ymrwymodd Llywodraeth Cymru i ddefnyddio Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn (y Confensiwn) fel sail ei pholisïau ar gyfer plant a phobl ifanc. Ym mis Ionawr 2011, cymeradwyodd Cynulliad Cenedlaethol Cymru gyfraith newydd - Mesur Hawliau Plant a Phobl Ifanc (Cymru) 2011 - i sicrhau bod yr egwyddor hon yn cael ei rhoi ar waith. Derbyniodd Gymeradwyaeth Frenhinol a daeth yn ddeddf yng Nghymru ym mis Mawrth 2011.

Cytundeb hawliau dynol rhyngwladol i blant yw'r Confensiwn ac mae'n rhestru'r hawliau sydd gan blant a rhwymedigaethau llywodraethau a phob oedolyn i hybu'r hawliau hynny. Mae Erthyglau'r Confensiwn yn cwmpasu amrywiaeth eang o hawliau sifil, gwleidyddol, economaidd, cymdeithasol a diwylliannol ac maent yn berthnasol i bob plentyn a pherson ifanc o'u geni i ddeunaw oed.

O gofio mai'r Confensiwn yw’r sail ar gyfer dull Llywodraeth Cymru o lunio polisïau ar gyfer plant a phobl ifanc sy'n rhoi ystyriaeth i'w hawliau, mae'n bwysig deall sut mae'r gwaith hwn yn helpu i gyflawni ei hymrwymiad i wireddu'r hawliau yn y Confensiwn.

Mae gan bawb sy'n gofalu am blant a phobl ifanc, ac sy'n gweithio gyda hwy, rôl i'w chyflawni i gydnabod hawliau plant a'u helpu i gyflawni eu potensial fel unigolion. Mae'r hawliau hyn yn cynnwys cael eu hamddiffyn rhag trais, camdriniaeth ac esgeulustod (Erthygl 19); yr hawl i ddweud eu barn ynghylch penderfyniadau sy'n effeithio arnynt hwy (Erthygl 12) a'r hawl i chwarae ac ymuno mewn gweithgareddau hamdden a diwylliannol (Erthygl 31). Weithiau ystyrir - yn anghywir felly - bod hawliau mewn gwrthgyferbyniad â lles plant, ond mae erthyglau'r Confensiwn i gyd yn cyfrannu gyda'i gilydd i sicrhau bod plant yn cael eu cadw'n ddiogel, eu meithrin a'u trin â pharch.

Mae Llywodraeth Cymru wedi llunio Saith Nod Craidd ar sail y Confensiwn. Mae'r rhain yn sicrhau bod pob plentyn a pherson ifanc:

Nod 1 yn cael dechrau teg mewn bywyd a'r sylfaen orau bosibl er mwyn tyfu a datblygu yn y dyfodol (Erthyglau 3, 29 a 36).

Nod 2 yn cael amrywiaeth gynhwysfawr o gyfleoedd addysg, hyfforddi a dysgu, gan gynnwys caffael sgiliau personol a chymdeithasol hanfodol (Erthyglau 23, 28, 29 a 32).

Nod 3 yn mwynhau'r iechyd corfforol, meddyliol, cymdeithasol ac emosiynol gorau posibl gan gynnwys rhyddid rhag camdriniaeth, erledigaeth a chael eu hecsbloetio (Erthyglau 6, 18-20, 24, 26-29, 32-35, 37 a 40).

Nod 4 yn cael mynediad i weithgareddau chwarae, hamdden, chwaraeon a diwylliannol (Erthyglau 15, 20, 29 a 31).

Nod 5 yn cael gwrandawiad, yn cael eu trin â pharch, a bod eu tras a’u hunaniaeth ddiwylliannol yn cael eu cydnabod (Erthyglau 2, 7, 8, 12-17 ac 20).

Nod 6 bod ganddynt gartref diogel a chymuned sy'n cefnogi eu lles corfforol ac emosiynol (Erthyglau 19, 20, 25, 27, 32-35).

Nod 7 nad ydynt dan anfantais oherwydd tlodi (Erthyglau 6, 26, 27 a 28).

Sefydlodd Cynulliad Cenedlaethol Cymru rôl Comisiynydd Plant Cymru yn 2001. Rôl y Comisiynydd Plant yw hybu a gwarchod hawliau a lles plant Cymru, gan sicrhau bod ganddynt lais, a'u bod yn dylanwadu ar newidiadau o ran polisi ac arferion.

Y Cyfnod Sylfaen

Y Cyfnod Sylfaen yw polisi mwyaf blaenllaw Llywodraeth Cymru ar gyfer addysg blynyddoedd cynnar, i blant 3-7 oed. Mae'n annog plant i fod yn greadigol a defnyddio'u dychymyg – mae hyn yn gwneud dysgu'n fwy o hwyl ac yn fwy effeithiol drwy gydol y daith addysgol.

Mae Cwricwlwm y Cyfnod Sylfaen yn wahanol i'r ffordd fwy ffurfiol o ddysgu'n seiliedig ar gymwyseddau; y nod yw diwallu anghenion pob plentyn gyda dysgu ac addysgu sy'n seiliedig ar chwarae ac ar ddatblygu plant drwy brofiadau. Mae profiadau ymarferol gwirioneddol yn galluogi plant i ddatblygu dealltwriaeth o'u hunain a'r byd o'u cwmpas. Wrth sôn am 'chwarae' yn y Cyfnod Sylfaen, yr hyn a olygir gennym yw bod y plant yn rhan weithredol o'u dysgu. Drwy chwarae, mae plant yn ymarfer ac yn atgyfnerthu eu dysgu, maent yn arbrofi ac yn chwarae gyda syniadau, yn cymryd ambell i risg, yn datrys problemau, ac yn gwneud penderfyniadau – ar eu pen eu hunain, ac mewn grwpiau bach a mawr.

Mae'r Cyfnod Sylfaen yn seiliedig ar yr egwyddor y dylai darpariaeth y blynyddoedd cynnar gynnig sylfaen gadarn ar gyfer dysgu yn y dyfodol drwy gwricwlwm sy'n briodol o ran datblygiad. Mae'n bwysig bod lleoliadau gofal plant - yn enwedig y rhai sy'n gofalu am blant 3-7 oed - yn ymwybodol o egwyddorion ac ethos y Cyfnod Sylfaen; hynny yw Fframwaith y Cyfnod Sylfaen (a ddiwygiwyd yn 2015) a'r saith Maes Dysgu.

Mae'r saith Maes Dysgu a nodwyd yn ategu ei gilydd ac yn cydweithio i ddarparu cwricwlwm ymarferol, perthnasol sy'n datblygu sgiliau plant. Dyma hwy:

- Datblygiad Personol a Chymdeithasol, Lles ac Amrywiaeth Ddiwylliannol.
- Sgiliau Iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu.
- Datblygiad Mathemategol.
- Gwybodaeth a Dealltwriaeth o'r Byd.
- Datblygiad Corfforol.
- Datblygiad Creadigol.
- Datblygu'r Gymraeg.

Gweithredir y Cyfnod Sylfaen mewn ysgolion a gynhelir a lleoliadau nas cynhelir a gymeradwyir ac a gyllidir gan awdurdod lleol i ddarparu addysg.

Cydraddoldeb ac amrywiaeth

Mae Safon Ofynnol Genedlaethol 16 yn ymdrin yn benodol â chyfle cyfartal. Fodd bynnag, rhaid i ymrwymiad i hyrwyddo cydraddoldeb ac amrywiaeth fod yn elfen glir o agweddau eraill ar y ddarpariaeth gofal plant. Bydd angen i'r rhai sy'n gwneud cais i gofrestru ystyried sut y byddant yn hybu cydraddoldeb ac amrywiaeth o dan bob un o wyth pennawd y Safon.

Polisïau perthnasol eraill Llywodraeth Cymru

Mae gan Lywodraeth Cymru weledigaeth glir ar gyfer plant a phobl ifanc Cymru ac mae llawer o feysydd polisi yn effeithio ar ofal a lles plant. Mae'r polisïau hyn yn cynnwys y rhai sy'n ymwneud â chwarae a gweithgarwch, iechyd a maeth plant a babanod, y Gymraeg, lles emosiynol, cymryd rhan, yr amgylchedd a mynd i'r afael â thlodi plant. Mae'r rhai sy'n darparu gwasanaethau gofal plant a chyfleoedd chwarae mynediad agored yn rhan o'r ffordd y gweithredir y polisïau hyn.

Mae’r polisi ar ofal plant a'r blynyddoedd cynnar yng Nghymru yn wahanol i'r hyn a welir mewn rhannau eraill o'r DU, er bod yna rai agweddau sy'n debyg. Mae gwybodaeth ychwanegol am y polisïau, y canllawiau a’r adnoddau perthnasol ar gael ar wefan Llywodraeth Cymru: Plant a Phobl Ifanc

Ffynonellau eraill o wybodaeth

Gallwch ddod o hyd i wybodaeth ychwanegol ynghylch rheoleiddio ac arolygu ar wefan AGGCC: www.aggcc.org.uk

Cyngor Gofal Cymru sy'n gyfrifol am hyrwyddo a diogelu safonau uchel ar draws gweithlu'r blynyddoedd cynnar a gofal plant. Mae'n ceisio sicrhau bod gan y gweithlu hwn yng Nghymru y sgiliau a'r cymwysterau iawn i weithio i safon broffesiynol uchel, a'i fod yn gallu darparu gwasanaeth o ansawdd uchel. Ceir rhagor o wybodaeth ar eu gwefan: www.cgcymru.org.uk.

Mae yna nifer o sefydliadau ar lefel Cymru, Cymru a Lloegr neu'r DU sy'n cefnogi gwarchodwyr plant a darparwyr gofal dydd ac yn hybu eu buddiannau a buddiannau'r plant maent yn gofalu amdanynt.

Rheoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) (Diwygio) 2016

Gwybodaeth am y gwasanaeth

Mae'r safonau yn yr adran hon yn ymwneud â:
Rheoliad 15 – Datganiad o ddiben

Safon 1: Gwybodaeth

Canlyniad:

Bod y rhieni'n cael y wybodaeth angenrheidiol er mwyn gwneud dewis cytbwys ynghylch y gwasanaeth gwarchod plant y mae arnynt ei angen.

Mae'r person cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

1.1 bod rhieni yn cael digon o wybodaeth gywir i wneud penderfyniad deallus am y gwasanaeth;

1.2 bod Datganiad o Ddiben wedi'i lunio fel y nodir yn y rheoliadau a'r wybodaeth a roddir i ddarpar rieni, ar lafar ac yn ysgrifenedig, am y gwasanaeth a ddarperir;

Mae'r Datganiad o Ddiben a'r wybodaeth ychwanegol yn cynnwys:

Nodau ac amcanion y gwasanaeth	
Niferoedd, oed a rhyw y plant a fydd yn derbyn gofal	
Ystod anghenion y plant perthnasol a gaiff eu diwallu	
Oriau agor	
Staffio	

Safonau Gofynol Cenedlaethol ar gyfer Gofal Plant a Reoleiddir ar gyfer plant hyd at 12 oed.
Gwybodaeth am y gwasanaeth

Manylion llawn y ddarpariaeth, gan gynnwys: • Y cyfleusterau sydd ar gael. • Y gwasanaethau a gynigir. • Y gweithgareddau a gynigir. • Arferion.	
Yr iaith/ieithoedd a ddefnyddir	
Telerau ac amodau	
Y polisi derbyn plant	
Sut i gysylltu â ni	
Trefniadau ar gyfer delio â chwynion a phryderon	
Trefniadau ar gyfer delio ag unrhyw argyfwng	
Manylion trefniadau i adolygu'r Datganiad o Ddiben a rhoi gwybod i AGGCC am newidiadau i'r gwasanaeth	
Manylion anifeiliaid anwes neu anifeiliaid eraill yn y fangre	
I warchodwyr plant yn unig Manylion eich teulu eich hun A yw’r person cofrestredig yn ofalwr maeth	

Safon 2: Y Contract

Canlyniad:

Bod gan y rhieni gontract ysgrifenedig y cytunwyd arno â'r person cofrestredig.

Nid yw Safon 2 yn berthnasol i ddarpariaeth chwarae mynediad agored, er y dylid o hyd fod elfennau perthnasol ohoni yn ddymunol, fel arfer da.

Mae'r person cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

2.1 y cytunir ar gontract ysgrifenedig gyda'r rhieni sy'n nodi disgwyliadau'r ddwy garfan o ran gofal y plentyn, y gweithgareddau a ddarperir a'r trefniadau busnes; a

2.2 rhaid i'r contract ysgrifenedig gynnwys y telerau a'r amodau, gan gynnwys gwybodaeth am:

Gyrraedd a chasglu'r plentyn	
Salwch	
Gweinyddu meddyginiaeth	
Gwyliau	
Anghenion deietegol	
Beth i'w wneud mewn argyfwng	
Polisi ar ymddygiad a sancsiynau	

Safonau Gofynol Cenedlaethol ar gyfer Gofal Plant a Reoleiddir ar gyfer plant hyd at 12 oed.
Gwybodaeth am y gwasanaeth

Materion ariannol a ffioedd (os o gwbl)	
Polisi cyfle cyfartal	
Cwynion	

Safon 3: Asesu

Canlyniad:

Bod anghenion a dewisiadau'r holl blant yn cael eu nodi a bod eu rhieni yn gwybod sut y caiff yr anghenion hyn eu diwallu.

Nid yw Safon 3 yn berthnasol i ddarpariaeth chwarae mynediad agored, er y dylid ystyried o hyd fod elfennau pethnasol ohoni yn ddymunol, fel arfer da

Rheoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) (Diwygio) 2016

Cynllunio ar gyfer anghenion a dewisiadau unigol

Mae'r safonau yn yr adran hon yn ymwneud â:
Rheoliad 15 - Datganiad o ddiben
Rheoliad 20 - Diogelu a hyrwyddo lles
Rheoliad 21 - Y bwyd a ddarperir i'r plant
Rheoliad 22 - Trefniadau ar gyfer amddiffyn plant
Rheoliad 23 - Rheoli ymddygiad, atal a disgyblu
Rheoliad 24 - Anghenion iechyd plant
Rheoliad 26 - Defnyddio a storio meddyginiaethau
Rheoliad 29 - Cyflogi staff
Rheoliad 30 - Cadw cofnodion
Rheoliad 31 - Darparu gwybodaeth
Rheoliad 32 - Cwynion
Rheoliad 37 - Addasrwydd y fangre

Mae'r person cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

3.1 bod anghenion a dewisiadau plant yn cael eu nodi, hyd y bo'n ymarferol, cyn eu gosod neu cyn iddynt fynychu;

3.2 bod rhieni a phlant yn cael eu hannog i ymweld â'r ddarpariaeth gofal plant cyn i'r plentyn ddechrau mynychu i sicrhau bod anghenion y plant yn cael eu nodi'n glir; a

3.3 bod rhieni yn cael eu holi'n benodol am ddewisiadau, anghenion a galluoedd eu plentyn, ac am unrhyw wybodaeth arall y mae angen iddynt ei rhannu i sicrhau'r gofal gorau posibl i'r plentyn. Rhoddir ystyriaeth i ddymuniad y plentyn hefyd, naill ai drwy drafod â'r plentyn neu rieni'r plentyn.

Safonau Gofynol Cenedlaethol ar gyfer Gofal Plant a Reoleiddir ar gyfer plant hyd at 12 oed.
Cynllunio ar gyfer anghenion a dewisiadau unigol

Safon 4: Diwallu anghenion unigol

Canlyniad:

Y cynllunnir ac y darperir ar gyfer anghenion unigol pob plentyn, gan gynnwys unrhyw anghenion addysgol ac anableddau.

Mae'r person cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

4.1 y gallant ddangos eu bod yn gallu diwallu'r anghenion a aseswyd o ran y plant a osodwyd gyda hwy;

4.2 bod ganddynt hwy (neu eu staff) y sgiliau a'r profiad sydd eu hangen arnynt i gynllunio ar gyfer anghenion a dewisiadau unigol plentyn ac ymateb iddynt;

4.3 y deëllir anghenion a dewisiadau plant unigol (gan gynnwys y rheini sydd o gymunedau ethnig lleiafrifol) mewn perthynas â iaith/ieithoedd eu cartref, y cyfrwng addysg (ee Cymraeg neu Saesneg) y bwriedir ei ddefnyddio a'u harferion cymdeithasol, diwylliannol a chrefyddol, ac y darperir ar gyfer hyn;

4.4 bod y camau priodol yn cael eu cymryd pan nodir anghenion arbennig, ac yr hyrwyddir lles a datblygiad y plentyn mewn partneriaeth â'r rhieni a phobl berthnasol eraill;

4.5 bod y Cod Ymarfer cyfredol ar gyfer Anghenion Addysgol Arbennig (neu Anghenion Dysgu Ychwanegol) ar gyfer Cymru yn cael ei ddilyn. Lle bo'n briodol, bod anghenion penodol plentyn yn cael eu diwallu drwy ddarparu cyfarpar arbennig;

4.6 mewn lleoliadau grŵp, bod datganiad polisi ysgrifenedig yn cael ei lunio sy'n gyson â deddfwriaeth a chanllawiau cyfredol am anghenion arbennig. Dylai hyn gynnwys anghenion addysgol arbennig ac anableddau a dylai fod ar gael i rieni;

4.7 bod y trefniadau staffio yn cael eu cynllunio i ddiwallu anghenion plant unigol sy'n mynychu ac sydd ag anghenion arbennig neu ychwanegol;

4.8 bod yr amgylchedd ffisegol, hyd y bo'n rhesymol, yn addas i blant anabl;

4.9 bod plant anabl a'r rhai sydd ag anghenion addysgol arbennig yn gallu manteisio ynghyd â'u cyfoedion ar y cyfleusterau, y gweithgareddau a'r cyfleoedd chwarae a ddarperir er mwyn hybu eu lles a'u datblygiad;

4.10 yr ymgynghorir â'r rhieni am unrhyw wasanaethau a chyfarpar arbennig ar gyfer y plant sy'n derbyn gofal. Lle bo angen posibl am gymorth arbenigol, bod y rhieni yn cael gwybod fel y gallant gymryd camau priodol i gael cyngor neu driniaeth; a

4.11 bod preifatrwydd pob plentyn yn cael ei barchu pan roddir gofal personol iawn.

Safon 5: Cofnodion

Canlyniad:

Bod hawl gan y rhieni ac AGGCC i weld yr holl gofnodion y mae'r person cofrestredig yn eu cadw fel y bo'n briodol er mwyn sicrhau bod pethau'n rhedeg yn llyfn yn y lleoliad.

Mae'r person cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

5.1 bod cofnodion yn cael eu cadw fel sy'n ofynnol gan Reoliad 30, Atodlen 3 o Reoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2010 (fel y'u diwygiwyd);

Cofnodion y mae'n rhaid eu cadw yn y fangre tra bo'r plant dan sylw yn derbyn gofal
Enw, cyfeiriad a rhif ffôn: • y person cofrestredig. • yr unigolyn cyfrifol, os yw'n gymwys. • pob person arall sy'n byw, yn gweithio neu a gyflogir yn y fangre lle darperir gofal plant. unrhyw berson arall a fydd mewn cyswllt rheolaidd gyda'r plant perthnasol heb eu goruchwylio.
• Enw, cyfeiriad cartref, dyddiad geni a rhyw pob plentyn perthnasol.

Safonau Gofynol Cenedlaethol ar gyfer Gofal Plant a Reoleiddir ar gyfer plant hyd at 12 oed.
Cynllunio ar gyfer anghenion a dewisiadau unigol

• Cofnod dyddiol o enwau'r plant perthnasol, yr oriau y buont yno ac enwau'r sawl a ofalodd amdanynt.	**Nid yw'r oriau y buont yno yn rhywbeth y mae'n rhaid ei nodi yn achos darpariaeth chwarae mynediad agored**
• Enw, cyfeiriad a rhif ffôn rhiant pob plentyn perthnasol.	
• Unrhyw anghenion deietegol neu iechyd arbennig neu alergedd unrhyw blentyn perthnasol.	**Nid yw'n orfodol yn achos darpariaeth chwarae mynediad agored, er y dylid ystyried o hyd fod elfennau perthnasol ohoni yn ddymunol, fel arfer da**
• Enw a chyfeiriad y meddyg cofrestredig y mae pob plentyn perthnasol wedi'i gofrestru gydag ef.	
• Cofnod o'r damweiniau, y salwch difrifol a'r digwyddiadau pwysig eraill yn y fangre berthnasol a effeithiodd ar les y plant perthnasol.	
• Cofnod o unrhyw gynnyrch meddyginiaethol a weinyddir i blentyn perthnasol yn y fangre berthnasol, gan gynnwys dyddiad ac amgylchiadau ei weinyddu, gan bwy, gan gynnwys y cynnyrch meddyginiaethol y caniateir i'r plentyn ei weinyddu iddo'i hun, ynghyd â chofnod o gydsyniad rhiant.	
• Datganiad o'r weithdrefn i'w dilyn yn achos tân neu damwain.	
• Datganiad o'r weithdrefn i'w dilyn lle mae gan riant neu blentyn gŵyn am y gwasanaeth a ddarperir gan y person cofrestredig.	
• Datganiad o'r trefniadau ar gyfer diogelu'r plant perthnasol, gan gynnwys trefniadau i warchod y plant rhag cael eu cam-drin neu eu hesgeuluso a'r gweithdrefnau i'w dilyn yn achos honiadau o gam-drin neu esgeuluso.	

• Datganiad o'r gweithdrefnau i'w dilyn os bydd plentyn perthnasol yn mynd ar goll neu os na chaiff ei gasglu.
• Enw, cyfeiriad a rhif ffôn pob aelod cyfredol o'r pwyllgor neu'r corff llywodraethu os mai sefydliad anghorfforedig yw'r ymgeisydd.

5.2 y caiff cofnodion gynnwys gwybodaeth gyswllt ddefnyddiol arall, megis rhifau ffôn symudol a chyfeiriadau e-bost, neu fanylion rhieni eraill neu ofalwyr plentyn perthnasol, yn ogystal â'r rhai sy'n ofynnol yn y rheoliadau;

5.3 bod y cofnodion am blant unigol yn cael eu rhannu â rhiant y plentyn, ac eithio lle byddai hyn yn peryglu lles y plentyn;

5.4 bod cofnodion am blant unigol yn cael eu cadw am gyfnod o dair blynedd o leiaf ar ôl y dyddiad olaf pan fynychodd y plant. Gallai gofynion yswiriant person cofrestredig olygu bod angen cadw'r cofnodion am gyfnod hirach;

5.5 bod cofnodion am blant unigol yn cael eu cadw'n ddiogel ac yn gyfrinachol a'u bod ar gael bob amser i AGGCC eu harolygu yn ôl y gofyn;

5.6 y gofynnir i'r rhiant neu'r oedolyn arall sy'n casglu'r plentyn lofnodi cofnod o unrhyw ddamweiniau i gydnabod y cofnod; a

5.7 bod copi yn cael ei gadw o adroddiad arolygu diweddaraf AGGCC, ac Estyn lle bo'n briodol, ynghyd â'r cynlluniau gweithredu a lunnir yn ei sgil. Bod y dogfennau hyn ar gael i rieni.

Safon 6: Gweithio mewn partneriaeth â rhieni

Canlyniad:

Bod y rhieni yn cael eu cynnwys yn llawn yng ngweithgareddau, cynnydd a datblygiad eu plentyn ac yn cael gwybodaeth gyson amdanynt.

Mae'r person cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

6.1 bod y person cofrestredig a'r staff yn gweithio mewn partneriaeth gyda'r rhieni i ddiwallu anghenion y plant, yn unigol ac fel grŵp;

6.2 bod cyfrifoldeb y rhieni, yn anad neb arall, dros eu plant yn cael ei gydnabod a'i barchu;

6.3 bod y rhieni yn cael gwybod am yr holl arferion a ddilynir wrth ofalu am eu plant;

Rheoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) (Diwygio) 2016

Grymuso defnyddwyr gwasanaethau, hybu dulliau arbennig o fyw

Mae'r safon hon yn ymwneud â:
Rheoliad 16 - Adolygu ansawdd y gofal
Rheoliad 20 - Diogelu a hyrwyddo lles
Rheoliad 27 - Staffio
Rheoliad 32 – Cwynion
Rheoliad 37 – Addasrwydd y fangre

6.4 bod y polisïau a'r gweithdrefnau ar gael i bob rhiant;

6.5 mewn lleoliad gofal dydd, bod gwybodaeth yn cael ei rhoi i rieni sy'n cynnwys rôl y rhieni ac unrhyw ddisgwyliadau o ran cymryd rhan ar y pwyllgor rheoli neu fel gwirfoddolwyr. Bod gwybodaeth lawn a chanllawiau yn cael eu rhoi i unrhyw wirfoddolwyr ac aelodau'r pwyllgor am eu rolau a'u cyfrifoldebau;

6.6 y bydd y polisi am breifatrwydd a chyfrinachedd ar gael. Bod unrhyw geisiadau gan drydydd partïon am wybodaeth yn cael eu trafod gyda'r rhieni a bod gwybodaeth amdanynt ond yn cael ei rhannu gyda'u cydsyniad hwy. Gellir gwneud eithriad lle mae'n ofynnol cofnodi pryderon am ddiogelwch y plentyn; er enghraifft, mewn perthynas â diogelu plant;

6.7 os pennir plentyn fel plentyn mewn angen (Adran 17 o Ddeddf Plant 1989), bod y person cofrestredig, gyda chaniatâd y rhieni, yn rhoi'r wybodaeth briodol i asiantaethau cyfeirio;

6.8 bod manylion am yr hyn y mae eu plentyn wedi'i gyflawni yn ystod y dydd, gan gynnwys unrhyw

ddigwyddiad pwysig neu newid yn ei ymddygiad, yn cael eu rhannu gyda'r rhieni;

6.9 bod cofnodion yn cael eu cadw gyda manylion am y plentyn a nodiadau ar ei gynnydd. Bod gan rieni fynediad i bob cofnod ysgrifenedig am eu plentyn (ac eithrio'r sefyllfa yn Safon 6.10 isod);

6.10 bod gwybodaeth reolaidd yn cael ei rhoi i rieni am weithgareddau; er enghraifft, drwy arddangosfeydd wal, lluniau neu enghreifftiau o waith y plant;

6.11 mai dim ond pan ddaw unigolion penodol a enwir gan y rhieni i'w casglu y caiff plant o dan 8 oed eu rhyddhau o ofal y ddarpariaeth. Dim ond yn unol â threfniadau sydd wedi’u cytuno â rhieni y caiff plant dros 8 oed eu rhyddhau o ofal y ddarpariaeth; a

6.12 wrth ofalu am blant dan 2 oed, bod system ddyddiol i gyfnewid gwybodaeth rhwng y rhiant a'r gweithiwr allweddol. Mae hyn yn cynnwys gwybodaeth am anghenion ac arferion datblygu a gofal newidiol y plentyn.

Nid yw Safonau 6.8 - 6.12 yn berthnasol i ddarpariaeth chwarae mynediad agored

Safon 7: Cyfleoedd i chwarae a dysgu

Canlyniad:

Bod y plant yn profi ystod o brofiadau - gan gynnwys chwarae rhydd, distrwythur a hunan-gyfeiriedig - sy’n cyfrannu at eu datblygiad emosiynol, corfforol, cymdeithasol, deallusol, ieithyddol a chreadigol.

Mae'r person cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

7.1 bod anghenion unigol y plentyn yn cael eu diwallu a'i les yn cael ei hybu drwy gynllunio a darparu cyfleoedd chwarae a gweithgareddau i hybu datblygiad emosiynol, corfforol, cymdeithasol, creadigol, ieithyddol a deallusol;

7.2 bod yr adnoddau a ddefnyddir a'r cyfleoedd chwarae, y profiadau uniongyrchol a'r gweithgareddau a ddarperir yn helpu datblygiad plant ac yn adeiladu ar eu chwilfrydedd naturiol;

7.3 bod plant yn cael cyfle i fod yn egnïol, o dan do ac yn yr awyr agored, ynghyd ag amser i ymlacio;

7.4 bod gan blant gyfleoedd i chwarae a dysgu yn yr awyr agored;

7.5 bod yr amgylchedd yn un sy'n annog plant i fod yn hyderus, yn annibynnol a datblygu eu hunan-werth, parchu eraill a datblygu ymwybyddiaeth o'r hyn sy'n iawn a'r hyn sy'n anghywir;

7.6 bod perthynas dda yn cael ei hadeiladu gyda phlant a'u rhieni i hwyluso dealltwriaeth dda o anghenion unigol ac amgylchiadau yn y cartref;

7.7 Y caiff y Safonau Cenedlaethol ar gyfer Cyfranogiad Plant a Phobl Ifanc[5] eu cymhwyso i'r ffordd y caiff y gwasanaeth ei ddarparu:

- Bod oedolion sy'n gofalu am y plant yn gwrando ar yr hyn y mae'r plant yn ei ddweud ac yn ei werthfawrogi, yn siarad â nhw am yr hyn y maent yn ei wneud ac yn cymryd camau i'w hannog i ymchwilio i'w potensial llawn.

[5] http://cymru.gov.uk/topics/childrenyoungpeople/publications/participationstandards/?lang=cy

- Bod cyfleoedd yn cael eu hystyried i gynnwys plant mewn penderfyniadau, gwerthuso a chynllunio ar amrywiaeth o lefelau.

7.8 bod adnoddau yn cael eu trefnu fel eu bod ar gael yn hwylus i blant a staff i gefnogi chwarae a dysgu ymhlith plant;

Nid yw Safonau 7.9 i 7.11 yn berthnasol i chwarae mynediad agored na darpariaeth y tu allan i'r ysgol, ond dylid ystyried o hyd fod elfennau perthnasol ohonynt yn ddymunol, o ran arfer da.

7.9 bod y staff yn arsylwi ar y plant ac yn defnyddio'r hyn maent yn ei weld i gynllunio'r camau nesaf ar gyfer chwarae, dysgu a datblygiad y plant;

7.10 y deëllir egwyddorion y Cyfnod Sylfaen[6] ar gyfer plant 3-7 oed, a'i saith maes dysgu, ac y cânt eu cymhwyso mewn ffordd sy'n briodol i oedran, gallu a cham datblygu'r plant sydd yn eu gofal a natur y ddarpariaeth;

7.11 Wrth ddarparu gofal ar gyfer plant dan 2 oed:

- Bod plant yn rhyngweithio ag oedolyn cyson yn rheolaidd drwy gydol y dydd.
- Bod cynlluniau clir i weithgareddau babanod.
- Bod plant dan 2 oed yn cael eu bwydo a'u newid gan eu gweithiwr allweddol neu oedolyn cyson.

[6] http://cymru.gov.uk/topics/educationandskills/earlyyearshome/foundation_phase/?lang=cy

Safon 8: Maeth a lles

Canlyniad:

Bod y plant yn teimlo'n ddiogel, yn hapus ac yn gysurus gyda'u gofalwyr ac yn eu hamgylchedd, a bod eu hawliau yn cael eu parchu.

Mae'r person cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

8.1 bod y staff yn ymwybodol o Gonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn a'i oblygiadau o ran eu gwaith a'u hymwneud â'r plant;

8.2 bod polisïau'r lleoliad a'r gofal a roddir yn hyrwyddo perthynas gynnes rhwng unigolion, ymdeimlad o ddiogelwch, hunan-werth, annibyniaeth a hyder i blant mewn amgylchedd sy'n ymateb ac yn meithrin;

8.3 y cyfathrebir mewn ffordd gadarnhaol, yr anogir y plant ac y gwrandewir arnynt. Bod y staff yn edrych i lygaid y plant a bod y cyfathrebu ar lefel y plentyn yn gyffredinol;

8.4 bod y plant yn gallu datblygu hyder a hunan-werth yn y lleoliad;

8.5 bod y broses ymsefydlu'n brodol ar gyfer plant unigol a'u bod yn cael eu gwahanu oddi wrth eu rhieni neu ofalwyr mewn ffordd sy'n cadw gofid y plant i'r lefel isaf bosibl; a

8.6 bod y babanod a'r plant ifanc iawn yn gallu datblygu ymlyniad i ofalwr cyson neu nifer fach o ofalwyr rheolaidd.

Rheoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2010 (fel y'u diwygiwyd)

Ansawdd gofal

Mae'r safonau yn yr adran hon yn ymwneud â:
Rheoliad 20 - Diogelu a hyrwyddo lles
Rheoliad 21 - Y bwyd a ddarperir i'r plant
Rheoliad 23 - Rheoli ymddygiad, atal a disgyblu
Rheoliad 24 - Anghenion iechyd plant
Rheoliad 25 - Peryglon a diogelwch
Rheoliad 26 - Defnyddio a storio meddyginiaethau
Rheoliad 27 - Staffio
Rheoliad 29 - Cyflogi staff
Rheoliad 30 - Cadw cofnodion
Rheoliad 31 - Darparu gwybodaeth
Rheoliad 37 - Addasrwydd y fangre

Safonau Gofynol Cenedlaethol ar gyfer Gofal Plant a Reoleiddir ar gyfer plant hyd at 12 oed.
Ansawdd gofal

Safon 9: Ymddygiad

Canlyniad:

Bod ymddygiad plant yn cael ei reoli mewn modd sy’n parchu eu hawliau ac yn hybu eu lles a’u datblygiad.

Mae'r person cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

9.1 bod yr oedolion sy'n gofalu am blant yn y ddarpariaeth yn gallu rheoli amrywiaeth eang o ymddygiad plant mewn ffordd sy'n hyrwyddo eu lles a'u datblygiad ac yn parchu eu hawliau o dan y Confensiwn (Erthygl 19, er enghraifft) ac sy'n cydnabod y gall y rhesymau dros ymddygiad 'gwael' fod yn gymhleth;

9.2 bod polisi rheoli ymddygiad ysgrifenedig yn cael ei lunio a'i weithredu sy'n cydymffurfio â'r rheoliadau ac yn nodi'r dulliau a ddefnyddir i reoli ymddygiad plant. Bod hwn yn cael ei drafod gyda'r rhieni a bod y staff yn ei ddeall yn llawn ac yn ei ddilyn. Bod camau yn cael eu cymryd yn barhaus i adolygu'r polisi a bod AGGCC yn cael gwybod am unrhyw ddiwygiad o fewn 28 diwrnod;

9.3 bod ymddygiad yn cael ei reoli mewn ffordd gyson a phriodol o ran datblygiad, gan barchu lefel dealltwriaeth ac aeddfedrwydd pob plentyn unigol;

9.4 bod ymddygiad cadarnhaol yn cael ei reoli mewn ffordd gadarnhaol, gydag oedolion yn modelu ymddygiad cadarnhaol gan ganmol ac annog a meithrin cydberthnasau da rhwng oedolion a phlant. Bod ymddygiad amhriodol - gan gynnwys bwlio - yn cael ei reoli ac yr eir i'r afael ag ef;

9.5 bod oedolion sy'n darparu gofal neu gyfleoedd chwarae yn ymwybodol o unrhyw fwlio ac yn annog y plant i sôn am unrhyw bryderon;

9.6 na ddefnyddir cosbau corfforol byth, na'u bygwth;

9.7 na chaiff plant eu hysgwyd, eu taro, eu bychanu, eu dychryn na'u cywilyddio ac na fydd unrhyw un yn gweiddi arnynt;

9.8 na wnaiff oedolion ddefnyddio unrhyw fath o ymyrraeth gorfforol, ee dal gafael yn y plant neu eu dal yn ôl yn gorfforol rhag gwneud rhywbeth, oni bai bod angen atal y plentyn, plant eraill neu oedolyn rhag cael anaf, neu atal niwed difrifol i eiddo. Bod unrhyw ddigwyddiad yn cael ei gofnodi a bod y rhiant yn cael gwybod amdano y diwrnod hwnnw; a

9.9 ei bod yn glir pwy o fewn y lleoliad sydd â chyfrifoldeb am faterion rheoli ymddygiad. Bod gan y person hwnnw’r sgiliau i gefnogi unrhyw staff eraill a'i fod yn gallu troi at gyngor arbenigol os nad yw'r dulliau arferol yn effeithiol gyda phlentyn penodol.

Safon 10: Gofal iechyd

***Canlyniad**:*

Bod anghenion gofal iechyd pob plentyn yn cael eu hadnabod ac yr eir i'r afael â hwy mewn ffordd briodol a bod plant yn elwa ar y ffordd yr hyrwyddir iechyd da.

Mae'r person cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

10.1 bod iechyd y plant yn cael ei hyrwyddo a chamau cadarnhaol yn cael eu cymryd i atal haint rhag lledaenu drwy fesurau priodol mewn achosion o salwch;

10.2 bod y fangre a'r cyfarpar yn cael eu cadw'n lân ac yn hylan;

10.3 bod y plant yn cael eu hannog i ddysgu am hylendid personol da – ac ymarfer hynny - drwy'r arferion a ddilynir bob dydd;

10.4 bod y rhieni yn gwybod bod yn rhaid iddynt roi gwybod i'r person cofrestredig neu'r gwasanaeth gofal plant am anghenion gofal iechyd eu plentyn ac - mewn ymgynghoriad â rhiant/rhieni y plentyn - yr eir i'r afael â'r anghenion hynny, gan gymryd unrhyw gamau angenrheidiol;

10.5 bod yn rhaid cael caniatâd ysgrifenedig gan y rhiant cyn ceisio cyngor neu driniaeth feddygol frys;

10.6 na dderbynnir unrhyw blentyn os ymddengys ei fod yn sâl. Os bydd plant yn sâl yn ystod ei amser yn y lleoliad gofal plant neu chwarae, y cymerir gofal i atal heintio plant eraill ac y rhoddir gwybod i'r rhieni cyn gynted â phosibl;

10.7 y rhoddir gwybod i rieni eraill os bydd plentyn sy'n mynd i'r lleoliad, neu unrhyw un arall yn y fangre (ee aelod o staff neu o'r teulu) wedi cael diagnosis o afiechyd heintus difrifol (ee brech yr ieir, impetigo) gan gofio materion cyfrinachedd unigolion fel y bo'n briodol;

10.8 bod y staff yn cael gwybodaeth am bwysigrwydd arferion hylendid da ac yn ymwybodol ohonynt er mwyn atal haint rhag lledaenu. Bod y staff yn cael gwybod yn rheolaidd am weithdrefnau hylendid da;

10.9 ei bod yn ddiogel i unrhyw anifeiliaid yn y fangre fod yn agos at y plant ac nad ydynt yn berygl iechyd;

10.10 bod pyllau tywod yn cael eu gwarchod rhag cael eu heintio a bod y tywod yn lân;

10.11 bod y sawl sy'n gyfrifol am baratoi a delio â bwyd yn gwbl ymwybodol o'r rheoliadau sy'n ymwneud â diogelwch bwyd a hylendid ac yn cydymffurfio â hwy;

10.12 bod blwch cymorth cyntaf sy'n cydymffurfio â'r rheoliadau perthnasol, a'r cynnwys yn cael ei archwilio'n gyson gan ychwanegu ato yn ôl yr angen. Lle bo'n briodol, dylid dynodi aelod o staff i fod yn gyfrifol am hyn. Dylai'r blwch cymorth cyntaf fod ar gael i staff, ond y tu hwnt i gyrraedd plant;

10.13 mewn lleoliadau annomestig, bod y gwasanaeth yn cydymffurfio â Rheoliadau Iechyd a Diogelwch (Cymorth Cyntaf) 1981 mewn perthynas â'r gweithwyr

10.14 ar unrhyw adeg, dylai fod gan o leiaf un person sy’n gofalu am y plant dystysgrif gyfredol mewn cymorth cyntaf, a honno’n briodol ar gyfer oedran y plant y gofelir amdanynt. Wrth gyfrifo’r gymhareb oedolion:plant, ni ddylai’r gymhareb rhwng pobl sydd wedi’u hyfforddi a phlant syrthio o dan 1:10, neu 1:13 ar gyfer plant o dan 8 oed mewn lleoliadau chwarae mynediad agored. Dylai pob cymhwyster cymorth cyntaf fod yn gyfredol a dylid ei adnewyddu bob 3 blynedd;

10.15 dylai gwarchodwyr plant fod wedi cael hyfforddiant cymorth cyntaf a dylai fod ganddynt gymhwyster cymorth cyntaf sy’n briodol ar gyfer oedran y plant y gofelir amdanynt. Dylai pob cymhwyster cymorth cyntaf fod yn gyfredol a dylid ei adnwyddu bob 3 blynedd;

10.16 lle rhoddir gofal i fabanod a phlant mewn cewynnau, dylid llunio polisi newid cewyn a dylai'r staff fod yn gyfarwydd ag ef. Dylai'r polisi ymwneud â materion hylendid ac arferion diogelwch da; a

10.17 na chaniateir ysmygu ym mhresenoldeb y plant sy'n derbyn gofal na mewn mangre lle darperir gofal dydd.

Safon 11: Meddyginiaeth

Canlyniad:

Bod plant yn cael eu diogelu gan bolisïau a gweithdrefnau'r lleoliad am feddyginiaeth ac yn derbyn y feddyginiaeth sydd ei hangen arnynt

Mae'r person cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

11.1 os rhoddir meddyginiaeth i blentyn, mai dim ond gyda chaniatâd ysgrifenedig y rhiant y ceir gwneud hynny, a chyda dealltwriaeth o sgil-effeithiau posibl y feddyginiaeth. Os yw’r plentyn yn cymryd ei feddyginiaeth ei hunan, gwneir hyn yn unol â chanllawiau ysgrifenedig gan y rhiant a chyda dealltwriaeth o sgil-effeithiau posibl y feddiginiaeth;

11.2 bod y rhiant yn rhoi caniatâd ysgrifenedig cyn i unrhyw feddyginiaeth gael ei rhoi;

11.3 bod meddyginiaeth yn cael ei storio yn y cynhwysydd gwreiddiol, wedi'i labelu'n glir gydag enw'r plentyn, ac na all plant ei chyrraedd;

11.4 bod cofnodion ysgrifenedig yn cael eu cadw o bob meddyginiaeth a weinyddir i blant a bod rhieni yn llofnodi'r llyfr cofnod i'w chydnabod;

11.5 bod polisi clir, a ddeëllir ac a weithredir gan bawb o'r staff ac a drafodwyd gyda'r rhieni ynghylch storio a gweinyddu meddyginiaeth. Bod y polisi yn cydymffurfio â thelerau yswiriant y person cofrestredig;

11.6 na weinyddir meddyginiaethau presgripsiwn oni bai bod meddyg wedi'u rhagnodi ar gyfer y plentyn hwnnw. Nad yw unrhyw feddyginiaeth a dderbynnir yn y lleoliad yn hen;

11.7 yr holir y person sy'n dod â'r plentyn i'r lleoliad pryd yn union y gweinyddwyd y feddyginiaeth ddiwethaf;a

11.8 os yw gweinyddu meddyginiaethau presgripsiwn yn galw am wybodaeth dechnegol neu feddygol, bod hyfforddiant unigol yn cael ei roi gan weithiwr iechyd proffesiynol cymwys. Bod yr hyfforddiant yn benodol i'r plentyn unigol dan sylw.

Safon 12: Bwyd a diod

Canlyniad:

Bod digon o ddiodydd a bwyd ar gyfer eu hanghenion yn cael eu darparu yn gyson i'r plant.

Mae'r person cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

12.1 yr holir y rhieni am ofynion deietegol y plant unigol, gan gynnwys gofynion diwylliannol a chrefyddol a deietau therapiwtig ar gyfer alergeddau bwyd y rhoddwyd diagnosis swyddogol ohonynt, y cofnodir yr wybodaeth ac y cydymffurfir â'r gofynion;.

12.2 os yw'r plant yn derbyn prydau a/neu fyrbrydau, eu bod yn cael eu paratoi mewn ffordd ddiogel, sy'n gytbwys o ran maeth, o ansawdd da ac yn briodol o ran maint yn dilyn argymhellion Canllawiau Bwyd ac Iechyd Llywodraeth Cymru ar gyfer Lleoliadau'r Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant (2009);[7]

12.3 bod dŵr yfed ffres ar gael bob amser i'r plant;

12.4 bod plant sy'n cael gofal dydd neu sy'n aros gyda gwarchodwr plant am y diwrnod cyfan yn cael cynnig pryd cytbwys ganol dydd a phryd amser te (yn ogystal â brecwast os yw hynny'n briodol) gyda byrbrydau a diodydd hefyd yn ystod y dydd. Bod y bwyd a'r diod a gynigir yn amrywiol ac yn faethlon ac yn bodloni gofynion crefyddol, diwylliannol a deietegol pob un o'r plant. Bod y plant sydd yno am ran o'r dydd yn cael cynnig prydau, byrbrydau a diodydd yn ôl hyd eu cyfnod yno;

[7] http://gov.wales/docs/phhs/publications/foodandhealth/090414guidelinescy.pdf

12.5 bod unrhyw fwyd neu ddiodydd mewn unrhyw leoliadau eraill yn faethlon ac yn cydymffurfio â'r gofynion deietegol a chrefyddol;

12.6 bod bwyd yn cael ei storio'n ddiogel. Os yw rhieni yn darparu pecynnau cinio, eu bod yn cael gwybod beth gellir ei storio'n ddiogel;

12.7 y cydymffurfir â gofynion yr Asiantaeth Safonau Bwyd a Iechyd Amgylcheddol;

12.8 mewn lleoliadau lle mae amseroedd penodedig ar gyfer prydau bwyd a diodydd, y cânt eu gosod mewn ffordd sy'n rhoi cyfle i blant fod yn gymdeithasol, gan ddefnyddio byrddau, seddau a llestri a chyllyll a ffyrc priodol;

12.9 Os darperir gofal i fabanod a phlant dan 2 oed dylai:

- bwydo a newid cewynnau ddigwydd yn unol ag anghenion y plentyn unigol ac nid fel rhan o drefn y feithrinfa;
- cyfleusterau fod ar gael i gefnogi mamau sydd am barhau i fwydo ar y fron, ee i storio llaeth y fron yn ddiogel neu i ymweld er mwyn bwydo'u baban ar y fron yn ystod r amser y gofelir am y plentyn. Mewn amgylchiadau eithriadol, lle nad yw'r cyfleusterau ar gael yn barhaol, y gwneir trefniadau dros dro yn ôl y gofyn;
- babanod gael eu dal wrth eu bwydo o botel, os yn bosibl gan yr un gofalwr neu weithiwr allweddol ar bob achlysur;
- ardal gael ei darparu lle mae dŵr yfed ar gael a chyfleusterau i baratoi bwyd babanod mewn ffordd hylan;
- cyfarpar sterileiddio addas gael ei ddefnyddio ar gyfer cyfarpar bwydo babanod a dymis; a
- cofnodion o'r bwyd a roddir i fabanod gael eu cadw, a’u dangos i'r rhiant/rhieni.

Gwarchodwyr plant

Rheoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2010 (fel y'u diwygiwyd)

Staffio

Mae'r safon hon yn ymwneud â:
Rheoliad 6 – Y person cofrestredig: ei addasrwydd
Rheoliad 9 – Y person cofestredig: gofynion cyffredinol
Rheoliad 27 – Staffio
Rheoliad 28 – Addasrwydd gweithwyr
Rheoliad 29 – Cyflogi staff

Safon 13(GP): Person addas

Gweler safon 13(GD) ar gyfer darparwyr gofal dydd

Canlyniad:

Bod anghenion plant yn cael eu diwallu'n llawn gan y sawl sy'n gofalu amdanynt.

Mae personau cofrestredig yn cyfrifol am sicrhau'r canlynol:

13.1(GP) rhaid i warchodwyr plant ac unrhyw gynorthwy-ydd a gyflogir ganddo fod yn addas i ofalu am blant hyd at 12 oed, a rhaid bod y sgiliau, y profiad a'r cymwysterau priodol ganddynt i ddiwallu anghenion y plant;

13.2(GP) rhaid i'r gwarchodwr plant fod wedi cwblhau'n llwyddiannus gwrs cyn-cofrestru priodol a gydnabyddir ar restr bresennol Cyngor Gofal Cymru o *Gymwysterau Derbyniol ar gyfer y Gweithlu Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant yng Nghymru* (neu unrhyw restr sy'n ei disodli), a rhaid iddo fod yn 18 oed neu'n hŷn;

13.3(GP) rhaid i'r gwarchodwr plant, unrhyw gynorthwy-ydd, ac unrhyw bobl eraill 16 oed neu'n hŷn sy'n byw, yn gweithio (gan gynnwys gwaith gwirfoddol) neu sydd fel arall yn bresennol yn y fangre berthnasol ac sydd wedi dod i gysylltiad rheolaidd â phlant, neu sy'n debygol o wneud hynny, fod wedi mynd drwy broses wirio sy'n cydymffurfio â'r Rheoliadau ac yn cynnwys archwiliad manwl gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd. Rhaid cwblhau pob archwiliad cyn i'r gwarchodwr plant ac unrhyw gynorthwy-ydd ddechrau gofalu am blant;

13.4(GP) rhaid i warchodwyr plant roi gwybod i AGGCC am ei fwriad i gyflogi unrhyw gynorthwywyr i ofalu am blant;

13.5(GP) mae'r gwarchodwr plant yn gyfrifol am waith unrhyw gynorthwy-ydd ac yn ei oruchwylio. Mae angen i'r gwarchodwr plant barhau i fod yn fodlon bod y cynorthwy-ydd yn gymwys ym mhob rhan o'r gwaith sy'n cael ei wneud. Rhaid i'r

gwarchodwr plant gadw cofnod o fanylion unrhyw gynorthwy-ydd, gan gynnwys enw llawn a gwybodaeth am recriwtio, hyfforddiant a chymwysterau;

13.6(GP) rhaid i'r gwarchodwr plant fod wedi cwblhau cwrs cymorth cyntaf priodol, sy'n cynnwys hyfforddiant mewn cymorth cyntaf sy’n briodol i oedran y plant y gofelir amdanynt, cyn dechrau gwarchod plant. Rhaid iddo gadw ei dystysgrif cymorth cyntaf yn gyfredol;

13.7(GP) Dylid cadw'r wybodaeth ganlynol o ddydd i ddydd:

- Enw a chyfeiriad y cynorthwywyr (os oes rhai wedi'u cyflogi); a
- Enwau'r bobl sy'n bresennol neu'n debygol o fod yn bresennol yn y cartref tra bydd plant yn cael eu gwarchod.

Gofal dydd

Safon 13(GD): Person addas

Canlyniad:

Bod anghenion plant yn cael eu diwallu'n llawn gan y sawl sy'n gofalu amdanynt.

Gweler safon 13(GP) ar gyfer gwarchodwyr plant

Mae personau cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

13.1(GD) ei fod yn gallu dangos ei addasrwydd ef ac addasrwydd unrhyw un arall sy'n darparu gofal dydd, sy'n gofalu am blant o’r oedran y mae wedi’i gofrestru i edrych ar eu hôl, neu sy'n dod i gysylltiad â nhw heb oruchwyliaeth, neu sy'n debygol o wneud hynny;

13.2(GD) y darperir yr holl wybodaeth y mae AGGCC yn gofyn amdani, er mwyn penderfynu ar ei addasrwydd ef ac addasrwydd pob aelod o staff ac unrhyw un arall sy'n 16 oed neu'n hŷn, sy'n byw, yn gweithio (gan gynnwys gwaith gwirfoddol), neu sydd fel arall yn bresennol yn y fangre berthnasol, ac sydd wedi dod i gysylltiad rheolaidd â'r plant, neu sy'n debygol o wneud hynny. Rhaid i'r archwiliadau addasrwydd gydymffurfio â'r Rheoliadau a chynnwys archwiliad manwl gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd. Rhaid cwblhau pob archwiliad perthnasol cyn i bobl ddechrau gweithio gyda phlant neu ddod i gysylltiad rheolaidd â phlant heb oruchwyliaeth;

13.3(GD) bod gan berson â chyfrifoldeb (rheolwr) o leiaf 2 flynedd o brofiad o weithio mewn lleoliad gofal dydd cyn ei benodi;

13.4(GD) bod gan bob aelod o staff y profiad, y cymwysterau, y sgiliau a'r gallu i gyflawni eu swyddogaethau;

13.5(GD) bod gan bob aelod o staff y gallu meddyliol a chorfforol i ofalu am blant;

13.6(GD) bod gan y person â chyfrifoldeb gymhwyster ar lefel 3 o leiaf a gydnabyddir ar restr bresennol Cyngor Gofal Cymru o *Gymwysterau Derbyniol ar gyfer y Gweithlu Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant yng Nghymru*, neu yn *Fframwaith*

Cymwysterau Integredig Skills Active ar gyfer Gwaith Chwarae (neu ar unrhyw restrau sy'n eu disodli), sy'n briodol i'r swydd;

13.7(GD)(a) bod gan o leiaf hanner y staff nad ydynt yn goruchwylio plant gymhwyster ar lefel 2 o leiaf sydd ar restr bresennol Cyngor Gofal Cymru o *Gymwysterau Derbyniol ar gyfer y Gweithlu Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant yng Nghymru*, neu yn *Fframwaith Cymwysterau Integredig Skills Active ar gyfer Gwaith Chwarae* (neu ar unrhyw restrau sy'n eu disodli) sy'n briodol i'r swydd. Rhaid bod gan o leiaf hanner y rhain gymhwyster lefel 3;

13.7(GD)(b) yn achos gofal dydd llawn, rhaid bod gan o leiaf 80% o'r staff nad ydynt yn goruchwylio plant gymhwyster lefel 2 o leiaf sydd ar restr bresennol Cyngor Gofal Cymru o *Gymwysterau Derbyniol ar gyfer y Gweithlu Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant yng Nghymru*, neu yn *Fframwaith Cymwysterau Integredig Skills Active ar gyfer Gwaith Chwarae* (neu ar unrhyw restrau sy'n eu disodli), sy'n briodol i'r swydd. Rhaid bod gan o leiaf hanner y rhain gymhwyster lefel 3;

13.8(GD) bod pob aelod o staff dan hyfforddiant yn gweithio dan oruchwyliaeth agos bob amser;

13.9(GD) bod pob aelod o staff yn derbyn hyfforddiant sefydlu, sy'n cynnwys polisïau a gweithdrefnau amddiffyn plant ac iechyd a diogelwch, yn ystod eu hwythnos gyntaf yn y gwaith;

13.10(GD) yr eir i'r afael ag anghenion hyfforddi parhaus y staff ac y darperir ar eu cyfer yn rheolaidd;

13.11(GD) bod yr holl staff cyflogedig yn derbyn goruchwyliaeth un-i-un yn rheolaidd sy'n eu hannog i feddwl am ansawdd eu dulliau ymarfer a chodi unrhyw bryderon ynghylch materion amddiffyn plant. Rhaid sicrhau eu bod yn cael eu harfarnu'n ffurfiol o leiaf unwaith y flwyddyn hefyd;[8] a

---

[8] Mae rhagor o wybodaeth am arferion da ym maes recriwtio, rheoli a goruchwylio staff ar gael ar wefan Cyngor Gofal Cymru: http://www.ccwales.org.uk/development-and-innovation/early-years-and-childcare-workforce/information-employers/guides-employers-early-years?diablo.lang=cym

13.12(GD) mewn lleoliadau sy'n gofalu am blant o dan 2 oed:

- Bod y staff sy'n gofalu am fabanod yn gymwys i wneud hynny;
- Bod o leiaf hanner y staff sy'n gofalu am fabanod wedi cael hyfforddiant yn y maes penodol hwn;.
- Bod gan y person sydd â chyfrifoldeb am yr ystafell fabanod o leiaf ddwy flynedd o brofiad o weithio gyda phlant o dan ddwy flwydd oed; a
- Bod y trefniadau staffio'n lleihau nifer yr unigolion sy’n ymwneud â phlentyn unigol (gweler safon 8.6).

Safon 14: Trefniadaeth

Canlyniad:

Bod y rhieni a'r plant yn elwa ar wasanaeth sydd wedi'i drefnu a'i gynllunio'n dda.

Mae'r person cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

14.1 bod cynllun gweithredol yn cael ei ddatblygu a'i adolygu'n rheolaidd. Rhaid sicrhau bod y cynllun hwn ar gael i rieni. Nod y cynllun yw sicrhau bod y gwasanaeth yn cael ei gynllunio a'i drefnu'n dda a'i gwneud yn bosibl trefnu'r ddarpariaeth mewn ffordd mor hyblyg â phosibl gan ystyried yr adnoddau sydd ar gael ac anghenion y plant a'r teuluoedd. Bydd cynnwys y cynllun yn amrywio yn dibynnu ar y math o ddarpariaeth, ond gallai gynnwys:

- manylion y strwythur cyfundrefnol;
- llinellau rheoli;
- manylion y fangre a'r cyfleusterau a sut y cânt eu defnyddio;
- cynlluniau hyfforddi;
- gwybodaeth am ddatblygiad y gwasanaeth; a
- cynlluniau gweithredu.

14.2 sod staff yn cael eu cyflogi'n effeithiol o fewn y ddarpariaeth i sicrhau diogelwch, lles a datblygiad plant;

14.3 bod yna ddirprwy penodedig sy'n gallu cymryd cyfrifoldeb yn absenoldeb y person â chyfrifoldeb. Nid yw hyn yn berthnasol i warchodwyr plant;

Rheoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) (Diwygio) 2016

Cynnal a rheoli'r gwasanaeth

Mae'r safonau yn yr adran hon yn ymwneud â:
Rheoliad 6 – Y person cofrestredig: ei addasrwydd
Rheoliad 9 – Y person cofrestredig: gofynion cyffredinol
Rheoliad 15 – Datganiad o ddiben
Rheoliad 16 – Adolygu ansawdd y gofal
Rheoliad 17 – Asesu'r gwasanaeth
Rheoliad 18 – Hysbysiad i gydymffurfio
Rheoliad 20 – Diogelu a hyrwyddo lles
Rheoliad 27 – Staffio
Rheoliad 28 – Addasrwydd gweithwyr
Rheoliad 32 – Cwynion
Rheoliad 33 – Ymdrin â chwynion

14.4 y gofelir am blant o dan ddwy oed mewn grwpiau o ddim mwy na 12. Fel arall, rhaid sicrhau na fydd mwy na 26 o blant mewn grŵp. Gall darpariaeth gynnwys mwy nag un grŵp. Er mai grwpiau allweddol llai gyda staff cyson ddylai fod y norm, gellir annog plant a staff i symud rhwng grwpiau yn y lleoliad yn ystod y dydd, er mwyn darparu profiad cyfoethocach i'r plant;

14.5 bod pob plentyn yn cael ei ddyrannu i aelod o staff, a bydd yr unigolyn hwnnw yn weithiwr allweddol i'r plentyn. Y gweithiwr allweddol sy'n bennaf gyfrifol am ei les bob dydd, ac sy'n sicrhau bod gwybodaeth am y plentyn yn cael ei rhannu â'r rhiant; a

14.6 bod plant yn cael y cyfle i ryngweithio â'r oedolion sy'n gofalu amdanynt. Rhaid i staff fynd ati i geisio datblygu perthynas dda â'r plant a rhoi cyfle i grwpiau bach o blant ryngweithio a chwarae gyda'i gilydd.

Safon 15: Cymarebau staffio

Canlyniad:

Bod y plant yn elwa gan fod y gymhareb oedolion:plant yn cydymffurfio â’r arferion gorau.

Mae'r person cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

15.1 bod y gymhareb oedolion:plant ofynnol yn cael ei bodloni;

15.2 nad yw unrhyw ofal a ddarperir ar gyfer plant dros 12 oed yn cael effaith andwyol ar y gofal a ddarperir ar gyfer plant hyd at 12 oed, a vice versa;

15.3 bod o leiaf ddau aelod o staff ar ddyletswydd bob amser;

15.4 bod lefelau staffio'n cael eu cynnal yn ystod gwibdeithiau, ac o dan rai amgylchiadau efallai y bydd angen mwy o staff na hynny. Rhaid bod gan staff sy'n goruchwylio plant yn ystod gwibdeithiau gymhwyster lefel 3;

15.5 od trefniadau addas wrth gefn wedi'u sefydlu ar gyfer argyfyngau neu pan fydd staff yn absennol yn ddirybudd. Rhaid sicrhau bod digon o staff a gwirfoddolwyr addas ar gael i ystyried egwyliau, gwyliau, hyfforddiant a salwch staff ac amser y byddant yn ei dreulio gyda rhieni;

Nid yw Safonau 15.3–15.6 yn berthnasol i warchodwyr plant

15.6 mae'r gymhareb oedolion:plant yn ymwneud â'r amser sydd gan staff i weithio'n uniongyrchol gyda phlant. Efallai y bydd angen staff ac adnoddau rheoli ychwanegol i wneud gwaith rheoli, paratoi prydau bwyd neu fyrbrydau, gwneud gwaith domestig a chynnal a chadw'r mangreoedd a'r cyfarpar os yw'n golygu bod angen i aelod o staff adael ei ddyletswyddau gofal plant;

15.7 y nifer fwyaf o blant y caiff gwarchodwr plant ofalu amdanynt yw:

- 10 o blant hyd at 12 oed;
- o'r 10 plentyn hynny, ni all mwy na chwech fod o dan wyth oed;
- o'r chwech phlentyn hynny, ni all mwy na thri fod o dan 5 oed; a
- o'r tri phlentyn hynny, ni chaiff mwy na dau fod o dan 18 mis oed fel arfer, er bod eithriadau'n bosibl yn achos brodyr a chwiorydd.

Safon 15.4

Ar gyfer y lleoliadau hynny sy'n edrych ar ôl plant rhwng 8 a 12 oed, bydd cyfnod cyflwyno o rhwng 3 a 5 o flynyddoedd yn cael ei roi i alluogi'r person sy'n rheoli i gyflawni unrhyw gymwysterau gofynnol ar gyfer gweithio gyda phlant hŷn.

15.8 os bydd gwarchodwr plant yn cyflogi cynorthwy-ydd, bydd yr un gymhareb oedolion:plant yn berthnasol i'r cynorthwy-ydd, o ran unrhyw blant ychwanegol. Fodd bynnag, gallai'r lle sydd ar gael i blant yn y fangre hefyd effeithio ar nifer y plant y gellir cofrestru'r ddarpariaeth ar eu cyfer;

15.9 gellir categoreiddio plant rhwng tair a phump oed, sy'n mynychu darpariaeth addysg amser llawn, fel plant dros bump oed at ddibenion y cymarebau sy'n berthnasol i warchodwyr plant. Yn unol â Safon 15.7, ni ddylai gwarchodwr plant ofalu am fwy na chwe phlentyn ar unrhyw adeg;

15.10 mae'r gymhareb yn cynnwys plant y gwarchodwr plant ei hun ac unrhyw blant eraill y mae'n gyfrifol amdanynt ac sy'n bresennol yn y fangre;

15.11 ni chynhwysir myfyrwyr sy'n ymgymryd â lleoliadau hyfforddi o 12 wythnos neu lai yn y gymhareb oedolion:plant;

15.12 mewn gofal dydd, y gymhareb staffio ofynnol yw:

- on oedolyn: tri phlentyn o dan 2 oed;
- un oedolyn: pedwar plentyn 2 oed;
- un oedolyn: wyth plentyn 3–7 oed; a
- un oedolyn: deg plentyn 8-11 oed.

Mae'r cymarebau hyn yn cynnwys unrhyw blant i staff neu wirfoddolwyr ac yn berthnasol i unrhyw weithgarwch, er enghraifft hebrwng a chludo plant. Ceir ystyried gwirfoddolwyr rheolaidd yn y cymarebau staffio arferol;

15 .13 mewn lleoliadau gofal dydd llawn sydd wedi'u cofrestru ar gyfer 20 neu ragor o blant, ni ddylid cynnwys y rheolwr wrth gyfrifo cymarebau oedolion:plant. Yn achos lleoliadau sydd wedi'u cofrestru ar gyfer llai na 20 o blant, nid oes disgwyl i'r rheolwr fod yn rhif ychwanegol, felly gellir cynnwys y rheolwr yn y cyfrifiadau oedolion:plant;

15.14 mae'r gymhareb staffio ofynnol i ddarpariaeth Chwarae Mynediad Agored, sef '1 oedolyn:13 o blant o dan 8 oed', yn parhau. Nid yw plant o dan bump oed yn mynychu darpariaeth o'r fath fel arfer. Efallai y bydd angen i'r cymarebau fod yn uwch yn achos cynlluniausy'n gweithredu mewn parciau cyhoeddus;

15.15 i blant 8 hyd at 12 oed, dylai'r gymhareb staffio fod yn ddigonol ac yn gymesur, a dylai gyfrannu at sicrhau amgylchedd cadarnhaol i'r plant. Dylai cymarebau staffio adlewyrchu amgylchiadau'r lleoliad, gan gynnwys y safle a'r gweithgareddau a wneir, sut y rheolir risgiau, profiad a chymwysterau staff, cyd-destun cymunedol, oedran a gallu'r plant, a dylid paratoi cynlluniau ar gyfer achosion brys. Bydd angen i'r gymhareb o ran personau a chanddynt gymwysterau cymorth cyntaf

cyfredol adlewyrchu'r amgylchiadau hyn. Cyfrifoldeb y gwasanaeth fydd pennu cymharebau o dan y safonau newydd, a bydd yn ddibynnol ar yr amgylchiadau amrywiol a geir mewn darpariaethau chwarae mynediad agored.

15.16 os cynhelir darpariaeth chwarae dan do, rhaid bod gan y person cofrestredig system sy'n ei gwneud yn bosibl iddo wybod pa blant sy'n bresennol yn y fangre;

15.17 bod lleoliadau gofal dydd (gan gynnwys rhai sy'n darparu chwarae mynediad agored) sy'n cynnig gweithgareddau arbenigol yn cynnal a chadw gweithdrefnau ysgrifenedig ar gyfer pob rhaglen o weithgareddau arbenigol. Rhaid i'r gweithdrefnau hyn:

- fod yn briodol i'r safle a lefel y gweithgareddau a gynhelir;
- diffinio'r cymwyseddau, y cymwysterau a/neu'r profiad y mae eu hangen ar staff sy'n gyfrifol ar wahanol lefelau; a
- bod yn gyson â Chanllawiau'r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch, pan fo hynny'n briodol, Canllawiau Pwyllgor Cynghori'r Ganolfan Weithgareddau, pan fyddant wedi'u llunio, a Chanllawiau'r Corff Llywodraethu Cenedlaethol, pan fyddant yn berthnasol, i sicrhau bod y gweithgaredd yn cael ei gynnal yn ddiogel ar y lefel benodol.

15.18 bod gan bob aelod o staff sy'n gyfrifol am reoli gweithgaredd y cymwyseddau, y cymwysterau a'r profiad y mae eu hangen i wneud hynny. Mae angen trwydded weithgareddau os yw hynny'n berthnasol; a

15.19 os yw natur y lleoliad gofal dydd yn golygu bod y nifer yn newid (ee yn achos crèche neu ddarpariaeth galw i mewn arall), rhaid bod digon o staff ar gael i sicrhau bod unrhyw grŵp o blant, sy'n newid yn gyson, yn ddiogel a bod y plant yn cael y cymorth y mae ei angen arnynt i ymgartrefu. Ceir ystyried gwirfoddolwyr a hyfforddeion rheolaidd yn y cymarebau staffio arferol.

Safon 16: Cyfle cyfartal

Canlyniad:

Bod pob plentyn yn cael ei drin â'r un pryder a pharch.

Mae'r person cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

16.1 bod cyfle cyfartal ac arferion nad ydynt yn gwahaniaethu rhwng unigolion yn cael eu hyrwyddo yn y lleoliad;

16.2 bod polisi cyfle cyfartal wedi'i sefydlu, sy'n gyson â'r ddeddfwriaeth a'r canllawiau presennol, a'i fod yn cael ei adolygu'n rheolaidd. Rhaid i'r holl staff a gwirfoddolwyr ddeall a gweithredu'r polisi hwn, a rhaid iddo fod ar gael i rieni; a

16.3 bod pob plentyn ac oedolyn yn cael eu trin â'r un gofal a bod y person cofrestredig yn cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth a'r arferion perthnasol o beidio gwahaniaethu ym mhob maes, megis cyflogaeth, hyfforddiant, derbyn plant i ofal dydd a mynediad at yr adnoddau, y gweithgareddau a'r cyfleusterau sydd ar gael.

Safon 17: Gweithdrefnau ariannol

Canlyniad:

Bod y plant a’u rhieni yn cael eu diogelu wrth i’r person cofrestredig weithredu gweithdrefnau ariannol cadarn.

Mae'r person cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

17.1 bod gweithdrefnau ariannol effeithiol yn cael eu gweithredu;

17.2 bod yswiriant atebolrwydd cyhoeddus digonol wedi'i drefnu, yn ogystal ag yswiriant ar gyfer unrhyw gerbydau a ddefnyddir; a

17.3 bod cofnodion yr holl drafodion ariannol mewn perthynas â'r gofal a ddarperir i blant perthnasol ar gael i AGGCC ar gais.

Safon 18: Sicrhau ansawdd

Canlyniad:

Bod y plant a'u rhieni yn elwa ar wasanaeth o safon sy'n cael ei fonitro'n effeithiol.

Mae'r person cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

18.1 bod systemau effeithiol wedi'u sefydlu i sicrhau a monitro ansawdd. Y gofynnir am farn y plant a'u rhieni fel rhan o'r broses hon i fesur llwyddiant y gwasanaeth i ddiwallu anghenion y plant – anghenion sydd wedi cael eu hasesu;

18.2 bod ansawdd y gwasanaeth yn cael ei fonitro'n gyson mewn ffordd sy'n bodloni gofynion Rheoliad 16 – Adolygu ansawdd gofal; a

18.3 fod cyngor ac argymhellion AGGCC yn cael eu hystyried ac felly hefyd unrhyw gyrff cyhoeddus y mae'r person yn gysylltiedig â nhw.

Safon 19: Cwynion

Rheoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) (Diwygio) 2016

Cwynion, amddiffyn plant a hysbysu am ddigwyddiadau pwysig

Mae'r safonau yn yr adran hon yn ymwneud â:
Rheoliad 10 – Hysbysu am dramgwyddau
Rheoliad 11 – Marwolaeth person cofrestredig
Rheoliad 15 – Datganiad o ddiben
Rheoliad 22 – Trefniadau ar gyfer amddiffyn plant
Rheoliad 23 – Rheoli ymddygiad, atal a disgyblu
Rheoliad 28 – Addasrwydd gweithwyr
Rheoliad 31 – Darparu gwybodaeth
Rheoliad 32 – Cwynion
Rheoliad 33 – Ymdrin â chwynion
Rheoliad 34 – Datrys yn lleol
Rheoliad 35 – Ystyriaeth ffurfiol
Rheoliad 36 – Cwynion sy'n destun ystyriaeth gydamserol

Canlyniad:

Bod y plant a'u rhieni yn hyderus y bydd rhywun yn gwrando ar eu cwynion, yn eu cymryd o ddifrif ac yn gweithredu arnynt.

Mae'r person cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

19.1 bod gweithdrefn gwyno ysgrifenedig syml ac eglur, sy'n hwylus i'w defnyddio ac sy'n cydymffurfio â'r Rheoliadau, ar waith;

19.2 bod y weithdrefn gwyno'n rhoi gwybodaeth am sut i gysylltu ag AGGCC, gan gynnwys enw, cyfeiriad a rhif ffôn swyddfa berthnasol AGGCC;

19.3 yr ymdrinnir â phob cwyn mewn modd sensitif ac yn gyfrinachol;

19.4 bod achwynwyr yn cael gwybod bod ganddynt ar unrhyw adeg hawl i gwyno wrth yr awdurdod lleol sy'n gyfrifol am drefnu'r ddarpariaeth gwarchod plant neu'r gofal dydd ar gyfer y plentyn penodol hwnnw. Rhaid rhoi gwybod hefyd i'r achwynwyr fod ganddynt hawl ar unrhyw adeg i gwyno wrth AGGCC;

19.5 fod cwynion yn cael eu hystyried, ac os yw'n bosibl, yr ymchwilir iddynt, ac y cânt eu datrys yn lleol[9];

19.6 bod yr achwynydd yn cael gwybod, ar ddu a gwyn, am ganlyniad yr ymchwiliad o fewn 14 diwrnod ar ôl derbyn y gŵyn. Gyda chytundeb yr achwynydd, ceir estyn y cyfnod ar gyfer datrys y gŵyn hyd at 14 diwrnod ychwanegol os oes angen; a

---

[9] Disgrifir gweithdrefnau datrys lleol a ffurfiol yn fanylach yn *Gwrando a Dysgu: Canllawiau ar ddelio â chwynion a sylwadau yng ngwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol yng Ngyhymru, Llywodraeth Cymru*

19.7 bod cofnod ysgrifenedig cywir a manwl o bob cwyn yn cael ei gadw, gan gynnwys yr wybodaeth ganlynol:

- enw'r achwynydd;
- natur y gŵyn;.
- dyddiad ac amser y gŵyn;
- y camau a gymerwyd mewn ymateb i'r gŵyn;
- canlyniad yr ymchwiliad i'r gŵyn; a
- yr wybodaeth a roddwyd i'r achwynydd, gan gynnwys dyddiad yr ymateb.

Safon 20: Amddiffyn plant

***Canlyniad**:*

Bod y plant yn cael eu hamddiffyn rhag niwed a chamdriniaeth a bod y rhieni'n hyderus bod pob cam posibl yn cael ei gymryd i amddiffyn plant rhag camdriniaeth.
Mae'r person cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

20.1 mai amddiffyn y plentyn yw'r flaenoriaeth gyntaf, a bod hyn yn gyfrifoldeb i bawb;
20.2 bod polisi ysgrifenedig ar amddiffyn plant wedi'i sefydlu. Dylai'r polisi ddangos ymwybyddiaeth o Weithdrefnau’r Bwrdd Lleol Diogelu Plant a Gweithdrefnau Amddiffyn Plant Cymru Gyfan. Wrth lunio'r polisi hwn, rhaid i'r person cofrestredig hefyd fod yn gyfarwydd â chanllawiau statudol Llywodraeth Cymru ar diogelu plant o dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles (Cymru) 2014;

20.3 y rhennir y polisi amddiffyn plant gyda'r rhieni cyn i blentyn gael ei dderbyn a'i fod yn nodi'n glir gyfrifoldebau'r staff dros gofnodi unrhyw amheuaeth o gam-drin neu esgeuluso. Rhaid sicrhau bod y polisi yn cynnwys enwau a rhifau ffôn cyswllt, y gweithdrefnau i'w dilyn os gwneir honiad yn erbyn aelod o staff neu wirfoddolwr a goblygiadau datgelu gwybodaeth;

20.4 bod aelod penodedig o staff wedi mynd ar gwrs hyfforddi ar amddiffyn plant a'i fod yn gyfrifol am gysylltu ag asiantaethau amddiffyn plant mewn unrhyw sefyllfa sy'n codi;

20.5 bod unrhyw bobl sy'n gofalu am blant yn gallu rhoi'r polisi ar waith, eu bod yn ymwybodol o faterion diogelu ac amddiffyn plant, gan gynnwys camdriniaeth gorfforol, esgeulustod, camdriniaeth emosiynol a chamdriniaeth rywiol a'u bod yn gallu dilyn y gweithdrefnau; a

20.6 bod y staff yn ymwybodol o'u cyfrifoldeb i gofnodi pryderon yn unol â gweithdrefnau'r Bwrdd Lleol Diogelu Plant heb oedi.

Safon 21: Hysbysu am ddigwyddiadau pwysig

Canlyniad:

Bod pobl yn gwybod am effeithiau'r newidiadau ar les plant.

21.1 Bod AGGCC yn cael gwybod am y pethau canlynol yn syth, yn unol â'r rheoliadau (Rheoliadau Gofal Plant a Gofal Dydd (Cymru) (Diwygio) 2016, Rheoliad 31, Atodlen 4):

- Yn achos gwarchod plant, enw llawn, ac enwau blaenorol neu enwau eraill, dyddiad geni a chyfeiriad cartref unrhyw berson newydd sy'n gofalu am blant yn y fangre berthnasol neu unrhyw berson newydd sy'n byw neu'n gweithio yn y fangre honno.
- Unrhyw newid yn y math o ofal a ddarperir gan berson cofrestredig neu yn yr oriau y darperir gofal ynddynt.
- Yn achos gofal dydd, enw llawn, ac enwau blaenorol neu enwau eraill, dyddiad geni a chyfeiriad cartref unrhyw berson newydd â chyfrifoldeb, unrhyw un newydd sy'n gofalu am blant yn y fangre newydd, unrhyw un newydd sy'n byw yn y fangre honno, neu unrhyw un newydd sy'n gweithio ar yr un pryd ag y gofelir am y plant neu yn yr un rhan o'r fangre.
- Os darperir y gofal dydd gan bwyllgor neu gorff corfforaethol neu anghorfforedig, enw llawn, ac enwau blaenorol neu enwau eraill, dyddiad geni a chyfeiriad cartref Cadeirydd, Ysgrifennydd, Trysorydd newydd, neu rywun arall sydd â swydd debyg yn y sefydliad.
- Unrhyw newid yn enw neu gyfeiriad cartref y person cofrestredig neu unrhyw un o'r unigolion a ddisgrifir uchod.

Safonau Gofynol Cenedlaethol ar gyfer Gofal Plant a Reoleiddir ar gyfer plant hyd at 12 oed.
Cwynion, amddiffyn plant a hysbysu am ddigwyddiadau pwysig

- Yn achos gofal dydd, unrhyw newid yn enw neu gyfeiriad y swyddfa gofrestredig neu'r brif swyddfa, os mai sefydliad yw'r person cofrestredig.
- Yn achos gofal dydd, unrhyw newid yn y cyfleusterau a gaiff eu defnyddio yn y fangre berthnasol, gan gynnwys newidiadau o ran nifer yr ystafelloedd, eu swyddogaethau, nifer y toiledau a'r basnau ymolchi, unrhyw gyfleusterau ar wahân i weithwyr sy'n oedolion a'r cyfleusterau parcio ceir.
- Achos yn y fangre berthnasol o unrhyw glefyd heintus sydd, ym marn unrhyw feddyg cofrestredig sy'n ymweld â phlentyn neu rywun arall yn y fangre, o gyflwr digon difrifol i roi gwybod i AGGCC amdano, neu o unrhyw anaf difrifol, salwch difrifol neu farwolaeth unrhyw blentyn neu berson arall yn y fangre.
- Unrhyw honiad o anaf difrifol y mae unrhyw berson sy'n gofalu am blant perthnasol yn y fangre, neu unrhyw berson sy'n byw neu'n gweithio yn y fangre, wedi'i achosi i blentyn, neu o unrhyw gamdriniaeth yr honir ei bod wedi digwydd yn y fangre.
- Unrhyw ddigwyddiad arall sy'n debygol o effeithio ar addasrwydd y person cofrestredig i ofalu am blant, neu addasrwydd unrhyw berson sy'n byw neu'n gweithio yn y fangre i ddod i gysylltiad rheolaidd â phlant.
- Unrhyw ddigwyddiad pwysig arall sy'n debygol o effeithio ar les unrhyw blentyn yn y fangre.

Rheoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2010 (fel y'u diwygiwyd)

Yr amgylchedd ffisegol

Ma'r safonau yn adran hon yn ymwneud â:
Rheoliad 20 – Diogelu a hyrwyddo lles
Rheoliad 25 – Peryglon a diogelwch
Rheoliad 37 – Addasrwydd y fangre
Rheoliad 38 – Rhagofalon tân

Safon 22: Yr amgylchedd

Canlyniad:

Y gofelir am y plant mewn amgylchedd sy'n ddiogel ac yn addas ar eu cyfer.

Mae'r person cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

22.1 bod y lleoliad yn groesawgar ac yn gyfeillgar i'r plant a'r rhieni a'i fod yn darparu amgylchedd cyfoethog ar gyfer chwarae;

22.2 bod yr amgylchedd ffisegol yn ddiogel ac yn addas i'r diben. Bod y ddarpariaeth yn rhoi digon o le, mewn lleoliad priodol, ei fod yn groesawgar i'r plant, ac yn eu galluogi i gael gafael ar y cyfleusterau angenrheidiol ar gyfer amrywiaeth o weithgareddau sy'n hyrwyddo'u datblygiad;

22.3 bod unrhyw fangreoedd sy'n rhan o'r ddarpariaeth yn lân, wedi'u goleuo'n dda â golau naturiol digonol, wedi'u hawyru'n ddigonol, wedi'u cynnal a'u cadw mewn cyflwr da ac wedi'u haddurno'n briodol;

22.4 bod ffôn ar gael;

22.5 bod tymheredd ystafelloedd yn cael ei gynnal ar o leiaf 18 gradd canradd (65 gradd Fahrenheit);

22.6 bod y mannau chwarae yn ddigon mawr i roi lle i'r plant symud yn rhydd a chymryd rhan mewn gweithgareddau;

22.7 bod yr isafswm lle canlynol ar gael i bob plentyn yn y man chwarae dan do mewn darpariaeth gwarchod plant:

- plant o dan 2 oed – 3.5 metr sgwâr;
- 2 i 7 oed – 2.5 metr sgwâr; a
- 8 i 12 oed – 2.3 metr sgwâr.

22.8 wrth gyfrifo'r lle sydd ei angen ar gyfer pob grŵp oedran, gellir dynodi nifer o ystafelloedd i'w defnyddio yn y fangre (ac eithrio'r toiledau);

22.9 mai dim ond y cyfleuster sy'n cael defnyddio'r fangre lle mae gofal dydd yn cael ei ddarparu ystod yr oriau gweithredu;

22.10 bod y lle canlynol, o leiaf, ar gael i bob plentyn yn y man chwarae dan do mewn gofal dydd (gan gynnwys darpariaeth chwarae mynediad agored):

- plant o dan 2 oed – 3.7 metr sgwâr;
- plant 2 flwydd oed – 2.8 metr sgwâr; a
- plant rhwng 3 a 12 (yn gynhwysol) oed – 2.3 metr sgwâr.

22.11 wrth gyfrifo'r lle sydd ei angen ar gyfer pob grŵp oedran, gellir dynodi nifer o ystafelloedd i'w defnyddio yn y fangre. Fodd bynnag, rhaid eithrio'r toiledau, storfeydd, tramwyfeydd, ardaloedd penodol i'r staff, ystafelloedd golff, ystafelloedd aml-bwrpas, a cheginoedd;

22.12 rhaid i'r cynllun gweithredol nodi'n glir sut y caiff y man chwarae dan do ei rannu a'i ddefnyddio i ddarparu gweithgareddau ar gyfer grwpiau o blant a sut y caiff staff eu defnyddio ynddo. Mae disgwyl y bydd angen i'r trefniadau hyn fod yn hyblyg ac y byddant yn amrywio yn ôl y gweithgaredd ac anghenion y grŵp y gofelir amdano;

Mae safonau 22.11 a 22.12 yn berthnasol i ofal dydd llawn yn unig

22.13 os darperir gofal dydd ar gyfer babanod a phlant bach mewn mangre annomestig:

- rhaid bod ystafell ar wahân ar gael i blant o dan ddwy oed. Fodd bynnag, dylent allu cael cysylltiad â phlant hŷn, a dylid cynnwys manylion y ffordd y cyflawnir hyn yn y cynllun gweithredol a dylai AGGCC

gytuno arnynt;

- rhaid darparu cyfleusterau newid cewynnau, sy'n bodloni safonau iechyd yr amgylchedd; a
- rhaid darparu mannau tawel er mwyn hwyluso patrymau cysgu unigol.

22.14 mewn lleoliadau gofal dydd, rhaid bod toiledau ar wahân ar gael i oedolion. Dylai ystafell neu fan fod ar gael i staff gael seibiant oddi ar y mannau y mae'r plant yn eu defnyddio;

22.15 rhaid bod man ar wahân ar gael i'r plant sydd am ymlacio, chwarae yn dawel neu gysgu. Rhaid sicrhau bod dodrefn priodol ar gael yn y man hwn. Ceir trawsnewid man ar gyfer chwarae arferol i’r diben hwn, ond rhaid bod y plant yn cael gorffwys yn ddiogel ynddo heb aflonyddu arnynt;

22.16 bod man digonol ar gael ar gyfer storio cyfarpar;

22.17 bod man chwarae awyr agored sy'n gysylltiedig â'r fangre ar gael fel rheol. Rhaid iddo fod yn ddiogel ac wedi'i gynnal a'i gadw'n dda, a rhaid mai dim ond y plant sy'n ei ddefnyddio pan fydd y ddarpariaeth ar waith. Mewn sefyllfa eithriadol, os nad oes modd darparu man chwarae awyr agored, rhaid mynd â'r plant i barciau neu feysydd chwarae lleol, neu rywle tebyg, yn rheolaidd;

22.18 lle darperir gofal mewn lleoliadau dan do, bod o leiaf un toiled addas i’w ddefnyddio gan y plant y gofelir amdanynt ac un basn ymolchi gyda dŵr poeth a dŵr oer ar gael i bob 10 plentyn dros ddwy flwydd oed. Dylid darparu tyweli papur neu dyweli unigol ar gyfer pob plentyn. Rhaid i’r toiledau roi preifatrwydd i’r plant a bod yn briodol ar gyfer eu hoedran;

22.19 bod man ar gael lle y gellir cadw gwybodaeth gyfrinachol a chofnodion angenrheidiol yn ddiogel a lle y gall staff siarad â rhieni yn breifat;

22.20 mewn lleoliadau gofal dydd adeiledig, rhaid bod cegin ar gael sydd â digon o gyfleusterau i ddarparu prydau bwyd a byrbrydau i'r plant a'r staff yn y fangre. Os nad yw hyn ar gael, rhaid i'r person cofrestredig ddangos sut y gwneir trefniadau digonol i ddarparu bwyd a diod i'r plant a'r staff;

Nid yw Safonau 22.20 na 22.21 yn

berthnasol i warchodwyr plant

22.21 nad yw'r plant yn cael mynd i'r gegin oni bai ei bod yn cael ei defnyddio ar gyfer gweithgaredd i blant dan oruchwyliaeth;

22.22 bod y gegin yn cydymffurfio â'r rheoliadau o ran iechyd amgylcheddol a diogelwch bwyd; a

22.23 bod trefniadau'n cael eu gwneud, lle bo angen, i sicrhau bod digon o ddillad gwely, tyweli a dillad sbâr glân, ac unrhyw lieiniau eraill, ar gael bob amser.

Safon 23: Cyfarpar

Canlyniad:

Bod y plant yn cael defnyddio celfi, cyfarpar, teganau a deunyddiau sy'n briodol ac yn addas i'w hanghenion.

Mae'r person cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

23.1 bod celfi, cyfarpar a theganau'n cael eu darparu sy'n addas i'w diben ac yn helpu i greu amgylchedd hawdd i'w ddefnyddio ac sy'n ysgogi'r plant. Rhaid eu bod wedi'u dylunio'n addas ac wedi'u cynnal a'u cadw'n dda, a rhaid eu bod mewn cyflwr addas ac yn cydymffurfio â'r safonau diogelwch Prydeinig ac Ewropeaidd neu'r Rheoliadau Teganau (Diogelwch) perthnasol os yw'n briodol;

23.2 bod digon o deganau a deunyddiau chwarae addas ar gael er mwyn darparu gweithgareddau sy'n ysgogi'r plant a chyfleoedd chwarae ym mhob maes chwarae, dysgu a datblygu. Rhaid i'r rhain fod yn briodol ar gyfer oedrannau ac anghenion datblygu unigol y plant sy'n mynychu, a rhaid iddynt hyrwyddo eu hymwybyddiaeth ddiwylliannol a chyfleoedd cyfartal;

23.3 os defnyddir meysydd chwarae cyhoeddus heb oruchwyliaeth, rhaid i'r plant beidio â defnyddio cyfarpar diffygiol;

23.4 os darperir lle y tu mewn i adeilad, rhaid bod digon o gadeiriau a byrddau o faint plentyn ar gael er mwyn ei gwneud yn bosibl gwneud trefniadau hyblyg i grwpiau o blant chwarae a bwyta gyda'i gilydd;

23.5 bod cyfarpar digonol ar gael ar gyfer gweithgareddau awyr agored a chwaraeon os yw'n berthnasol;

23.6 bod digon o offer achub bywyd a chymorth hynofedd ar gael pan gynhelir chwaraeon dŵr a

23.7 os gofelir am fabanod a phlant eraill o dan ddwy flwydd oed:

- rhaid i'r gweithgareddau, y teganau a'r cyfarpar fod yn briodol i oedran y plentyn a rhoi cyfleoedd a phrofiadau synhwyraidd amrywiol y tu mewn a'r tu allan;
- rhaid darparu rhai celfi domestig i helpu'r plant i ddysgu symud ac i barhau â phrofiadau bywyd arferol; a
- bod cotiau neu gelfi priodol eraill yn cael eu darparu er mwyn i'r plant gael gorffwys neu gysgu.

Safon 24: Diogelwch

Canlyniad:

Y gofelir am y plant a bod eu hanghenion yn cael eu diwallu mewn amgylchedd diogel.

Mae'r person cofrestredig yn gyfrifol am sicrhau:

24.1 bod diogelwch yn cael ei hyrwyddo yn y lleoliad ac ar dripiau, ac y cymerir y camau priodol i osgoi damweiniau;

24.2 bod cyn lleied o berygl â phosibl yn cael ei achosi i'r plant y tu mewn i'r fangre a'r tu allan. Rhaid cydymffurfio â'r rheoliadau iechyd a diogelwch, a rhaid hyfforddi'r staff i ddeall y gofynion o ran iechyd a diogelwch yr amgylchedd y maent yn gweithio ynddo;

24.3 bod y plant yn cael eu goruchwylio bob amser, a bod gofal ychwanegol yn cael ei gymryd yn ystod gweithgareddau a all fod yn weddol beryglus;

24.4 bod y plant yn cael eu goruchwylio a'u hamddiffyn rhag perygl er mwyn iddynt allu chwarae y tu allan yn ddiogel;

24.5 bod system wedi'i sefydlu i reoli mynediad i'r fangre a bod cofnod o ymwelwyr yn cael ei gadw;

24.6 bod y plant yn cael eu rhoi mewn harneisiau diogelwch mewn cadeiriau uchel neu isel os yw hynny'n briodol;

24.7 bod aelod o staff yn mynd i weld babanod sy'n cysgu yn rheolaidd er mwyn sicrhau eu bod yn iawn. Rhaid sicrhau bod pawb sy'n darparu gofal yn ymwybodol o'r canllawiau ar fabanod sy'n cysgu;

24.8 bod y fangre, gan gynnwys unrhyw fannau chwarae awyr agored, yn ddiogel, ac nad oes modd i blant o dan 8 oed adael heb oruchwyliaeth. Dim ond o dan drefniadau a gytunir o flaen llaw gyda'r rhieni y caiff plant dros 8 oed adael. Nid yw hyn yn berthnasol i ddarpariaeth chwarae mynediad agored;

24.9 mewn darpariaeth chwarae mynediad agored sy'n gweithredu mewn parciau cyhoeddus neu fannau cyhoeddus eraill, rhaid sicrhau nad yw'n bosibl i'r cyhoedd niweidio'r plant ac nad ydynt yn denu sylw nad yw'r plentyn ei eisiau.

24.10 mewn darpariaeth chwarae mynediad agored, dylid dilyn arferion da o ran diogelwch ac amddiffyn plant wrth i'r plant adael y ddarpariaeth;

24.11 bod asesiad risg o'r fangre yn cael ei gwblhau o leiaf unwaith y flwyddyn a'i fod yn cael ei adolygu pan fydd y fangre neu anghenion y plant yn newid. Rhaid llunio cynllun gweithredu, ynghyd ag amserlenni, er mwyn nodi'r camau i'w cymryd i leihau peryglon penodol;

24.12 mae rheoli risg gweithgareddau a chyfleoedd chwarae unigol yn cydbwyso perygl niwed â'r manteision i'r plentyn, er enghraifft, o ran ehangu eu gwybodaeth am y byd a datblygu sgiliau a lles corfforol neu emosiynol;

24.13 bod pyllau, draeniau, pyllau nofio ac unrhyw ddŵr naturiol yn ddiogel neu y tu hwnt i gyrraedd plant;

24.14 nad oes unrhyw blanhigion gwenwynig neu beryglus y tu mewn lle mae gofal plant yn cael ei ddarparu. Dylai planhigion gwenwynig neu beryglus fod y tu hwnt i gyrraedd plant;

24.15 bod y gwydr sydd wedi'i osod ar unrhyw ddrws yn wydr diogelwch neu ei fod wedi'i orchuddio â ffilm blastig warchod;

24.16 bod yswiriant atebolrwydd cyhoeddus digonol wedi'i drefnu;

24.17 bod cyfarpar a sylweddau sy'n gallu bod yn beryglus yn cael eu hangori a/neu eu storio'n ddiogel y tu hwnt i afael y plant;

24.18 lle bo hynny'n ofynnol o dan y ddeddfwriaeth berthnasol, fod cyfarpar a gosodiadau nwy a thrydanol a rhai sy'n llosgi olew a glo, gan gynnwys systemau gwres canolog a thanau, yn cael eu gwirio'n rheolaidd gan dechnegydd sydd wedi'i gymeradwyo. Dylai cyfarpar o'r fath gydymffurfio â gofynion diogelwch, dylent gael eu gwarchod yn briodol ac ni ddylent achosi perygl i blant. Rhaid sicrhau bod tystysgrifau priodol yn cael eu cadw a'u bod ar gael i'w harchwilio gan AGGCC;

24.19 y cydymffurfir ag unrhyw argymhellion gan y Swyddog Diogelwch Tân, ac y cymerir camau digonol i leihau risgiau tân;

24.20 bod gweithdrefnau sydd wedi'u diffinio'n glir wedi'u sefydlu, a bod yr holl staff yn gwybod amdanynt, rhag ofn y bydd angen gwacáu unrhyw adeilad mewn argyfwng. Rhaid cynnal ymarferion tân o leiaf unwaith bob 6 mis, gan gydnabod bod plant ifanc yn elwa ar ymarferion mwy rheolaidd. Rhaid i'r Swyddog Diogelwch Tân fod yn fodlon ar y ffordd y cedwir cofnodion, rhaid eu bod ar gael i'w harchwilio mewn llyfr log ar gyfer tanau a rhaid cael tystysgrifau diogelwch fel y bo angen;

24.21 bod modd cael pawb allan o'r adeilad yn ddiogel o bob llawr;

24.22 nad yw drysau tân yn cael eu rhwystro a bod modd gweld allanfeydd tân yn glir a'u hagor o'r tu mewn;

24.23 bod blancedi, diffoddwyr a larymau tân a synwyryddion mwg, sy'n cydymffurfio â'r safonau Prydeinig ac Ewropeaidd, ar gael fel y bo angen. Mae hyn yn cynnwys o leiaf un synhwyrydd mwg neu wres ar bob llawr. Rhaid archwilio'r rhain mor rheolaidd ag y nodir gan y gwneuthurwr, a'u cadw mewn cyflwr da;

24.24 bod pob darparwr yn cydymffurfio â Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005, a'r canllawiau statudol sy'n cyd-fynd â'r gorchymyn hwnnw.

24.25 bod gweithdrefn wedi'i sefydlu ar gyfer sicrhau diogelwch yn ystod unrhyw dripiau. Rhaid cadw cofnodion ynglŷn â pha gerbydau a ddefnyddir i gludo plant, gan gynnwys manylion yr yswiriant a rhestr o yrwyr dynodedig;

24.26 bod gan y gyrwyr sy'n defnyddio eu cerbyd eu hunain drwydded ddilys ar gyfer y cerbyd, yr yswiriant priodol, ac os oes angen, dystysgrif MOT gyfredol; a

Safonau Gofynol Cenedlaethol ar gyfer Gofal Plant a Reoleiddir ar gyfer plant hyd at 12 oed.

Yr amgylchedd ffisegol

24.27 dylid defnyddio seddi sy'n briodol i oedran ac uchder y plentyn wrth gludo plant mewn cerbyd.

Atodiad A: Gofal dros nos

Rhaid i'r personau cofrestredig sy'n gofalu am blant dros nos fodloni'r meini prawf ychwanegol hyn:

Cymarebau staffio

a.1 Rhaid cynnal y cymarebau oedolion:plant perthnasol dros nos (gweler Safon Ofynnol Genedlaethol 15). Mewn lleoliadau annomestig, rhaid bod o leiaf ddau aelod o staff gofal plant yn y fangre drwy'r amser yn ystod y nos, a rhaid i un o'r rheini fod yn effro.

Y fangre

a.2 Rhaid i'r plant gysgu mewn man neu ystafell ar wahân, sydd wedi'i gwresogi'n ddigonol.

a.3 Rhaid i bob plentyn sy'n aros dros nos gael gwely neu got addas a dillad gwely glân.

a.4 Rhaid bod toiledau a basnau ymolchi digonol ar gael i'r plant. Rhaid parchu preifatrwydd y plant hŷn pan fyddant yn cael bath ac yn newid dillad.

Diogelwch

a.5 Rhaid sicrhau nad oes unrhyw beryglon iechyd neu ddiogelwch yn y mannau cysgu.

a.6 Rhaid i'r Swyddog Diogelwch Tân archwilio'r mannau cysgu a gaiff eu defnyddio gan blant, a rhaid bodloni'r holl argymhellion ar ddiogelwch tân a threfniadau ar gyfer gwacáu'r adeilad yn ddiogel mewn argyfwng cyn y gofelir am unrhyw blentyn dros nos.

a.7 Rhaid bod systemau diogelwch priodol wedi'u sefydlu er mwyn atal rhywun rhag mynd i mewn i'r fangre heb awdurdod. Ni chaiff neb dros 16 oed aros yn y fangre dros nos oni bai bod gan yr unigolyn hwnnw dystysgrif datgeliad manwl boddhaol gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd.

Iechyd

a.8 Rhaid bod pob man cysgu yn lân ac wedi'i addurno'n dda yn gyffredinol.

Bwyd a diod

a.9 Rhaid bod prydau/bwyd/diodydd addas ar gael. Rhaid trafod gofynion gyda'r rhieni ymlaen llaw.

Gweithio gyda rhieni

a.10 Rhaid ymgynghori â'r rhieni ynghylch yr holl drefniadau sydd wedi'u sefydlu neu a gaiff eu gwneud i'w plentyn dderbyn gofal dros nos.

a.11 Rhaid i ddarparwyr ofyn i'r rhieni am wybodaeth ynglŷn ag arferion cysgu'r plentyn ac unrhyw broblemau a allai godi yn ystod y nos, ee gwlychu gwely, hunllefau ac ati, a cheisio gweithredu mewn ffordd gyson a sensitif.

Contract

a.12 Ni dderbynnir unrhyw blentyn i'r ddarpariaeth heb i rifau ffôn mewn argyfwng gael eu darparu. Os nad yw'r rhieni ar gael, rhaid penodi rhywun arall i gasglu'r plentyn os oes angen.

a.13 Rhaid sicrhau bod y rhiant yn llofnodi contract yn nodi'r holl fanylion perthnasol am y plentyn a'i ofal, gan gynnwys enw'r unigolyn y gellir cysylltu ag ef mewn argyfwng a chadarnhad o gytundeb yr unigolyn hwnnw i gasglu'r plentyn yn ystod y nos os oes angen.